

Trygghet

genom hela livet

Sverigedemokraternas förslag till mål och budget 2024
och planeringsramar för 2025–2026 för Huddinge kommun

SD

Innehåll

1. Förord.....	5
2. Politisk programförklaring.....	7
2.1. Ett tryggt Huddinge.....	7
Fler ordningsvakter och trygghetskameror.....	7
Arbetet mot kriminalitet i fastigheter ska stärkas.....	7
Tydligt trygghetsperspektiv vid planerande av nya bostadsområden.....	8
Inför en trygghetsportal.....	8
Ökat fokus på brottsbeivrande åtgärder.....	8
Förbud mot tiggeri.....	8
Stärkt förebyggande arbete.....	8
Stärk arbetet mot våld i nära relationer.....	8
Gemensamma ordningsregler med åtgärdstrappa i skolan.....	9
2.2. Ett Huddinge som bryr sig.....	9
En skola med fokus på kunskap.....	10
Utöka föräldrastödet.....	10
Jour- och akutskolor.....	10
Anpassad undervisning och särskilt stöd.....	10
Avgiftsfri månad på förskola.....	10
Språkkrav vid nyanställning i förskola, skola, fritids och i omsorgen.....	10
God, näringsrik och närproducerad mat i skolan och äldreomsorgen.....	10
Fler aktiviteter för stora och små.....	11
Större fokus på tillgänglighet.....	11
2.3. Ett vackert Huddinge.....	11
Nybyggnationer ska anpassas till den befintliga miljön.....	11
Minskad byggnationstakt.....	11
Prioritera upplåtelse av mark till nya villor och radhus framför höghus.....	12
Inför en potthålsgaranti.....	12
Rusta upp entréerna till Huddinge.....	12
Fler kolonilotter.....	12
Öka allmänhetens inflytande över offentlig konst.....	12
2.4. Ett Huddinge som ställer krav.....	12
Integrationsplikt för nyanlända.....	13

Skärpta regler för försörjningsstöd	13
Skärpt SFI-utbildning	13
Motverka otillåten andrahandsuthyrning	13
Prioritera Huddingeborna i bostadskön	13
2.5. Ett Huddinge som fungerar	13
Det ska löna sig att arbeta	14
Minskat stöd till studieförbunden	14
Sänkt ekonomiskt bidrag till politikerna.....	14
Kommunen ska inte betala ut prissummor	14
Högre självförsörjningsgrad	15
3. Budgetförutsättningar	16
3.1. Konjunkturläget i omvärlden	16
3.2. Konjunkturläget i Sverige	18
4. Huddinges ekonomiska förutsättningar och prioriteringar	20
4.1. Skatteunderlagsprognos	20
4.2. Befolkningsprognos	20
4.3. Pensionskostnader	21
4.4. Ny hyresavtalsperiod.....	21
4.5. Statsbudgeten	21
5. Ekonomiplan 2024–2026	22
Skatt, kommunalekonomisk utjämning och bidrag	22
Resultatutjämningsreserv	22
Kommunalekonomisk utjämning.....	23
Finansiella intäkter och kostnader	23
Volymomräkning och andra omräkningsprinciper	24
Särskilda budgetförutsättningar	25
Utredningar/uppdrag	25
Exploateringsverksamhet.....	26
Plan för samhällsbyggnad.....	26
Lokalkostnader och lokalresursplan	26
6. Kostnadseffektiv kvalitet	27
Digitalisering	27
7. Mål och vision för Huddinge	29
Övergripande målstruktur	29
Nåbara mål, visionära mål och inriktningsmål	29

7.1.	Huddinges nuvarande målstruktur	30
	En oklar koppling mellan vision och mål	30
	Bevis för konkret måluppfyllelse saknas	31
	Otydlig koppling mellan fullmäktiges och nämnders mål.....	31
	Kärnvärden som stjälpverksamheten	31
7.2.	En tydligare målstruktur.....	32
	Nämnder och bolags planering	32
	Kvalitetssäkrade mål och indikatorer	32
	Kvalitetssäkrad uppföljning.....	32
8.	Kommunfullmäktiges mål	33
8.1.	Kvalitetsmål	33
8.1.1.	En trygg kommun	33
8.1.2.	En skola som skapar förutsättningar att lyckas.....	33
8.1.3.	En omsorg som bryr sig	34
8.1.4.	En kommun att växa upp i	35
8.1.5.	En arbetande kommun	35
8.1.6.	En vacker kommun som växer i en lagom takt.....	35
8.2.	Effektivitetsmål	36
8.2.1.	Effektiva verksamheter och ansvarsfull ekonomi.....	36
8.3.	Attitydsmål.....	36
8.3.1.	Trygga och nöjda invånare	37
8.3.2.	Nöjda företagare	37
8.3.3.	Nöjda medarbetare	37
9.	Nämnder.....	38
9.1.	Kommunstyrelsen	38
9.1.1.	Ökad trygghet	38
9.1.2.	Fokus på kärnuppdraget.....	38
9.1.3.	En kostnadseffektiv politisk organisation.....	39
9.2.	Förskolenämnden	40
9.2.1.	Tillskott för mindre barngrupper	41
9.2.2.	Avgiftsfri månad i förskolan.....	41
9.3.	Grundskolenämnden	42
9.3.1.	Digital modersmålsundervisning.....	42
9.3.2.	Central organisation för didaktisk utveckling.....	42
9.3.3.	Fler lärarassistenter	43

9.3.4.	Hantering av avtagande volymer	43
9.4.	Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden.....	45
9.5.	Socialnämnden	46
9.5.1.	Medel för att hantera ökad belastning.....	47
9.5.2.	Ny socialtjänstlag.....	47
9.6.	Vård- och omsorgsnämnden	48
9.6.1.	Utökad bemanning.....	49
9.7.	Kultur- och fritidsnämnden	50
9.7.1.	Minskad ersättning till studieförbund	50
9.7.2.	Kultur som bär sina kostnader	51
9.7.3.	Förstärkning av föreningslivet.....	51
9.8.	Bygglövs- och tillsynsnämnden	52
9.9.	Natur- och stadsmiljönämnden	53
9.9.1.	Förstärkt vägunderhåll	54
10.	Bolag och kommunalförbund	55
10.1.	Huddinge Samhällsfastigheter AB	55
10.2.	Huge Bostäder AB.....	56
10.3.	Södertörns Energi AB.....	56
10.4.	SRV Återvinning AB	57
10.5.	Södertörns Brandförsvarsförbund	57
11.	Kommunkoncernen.....	58
11.1.	Låneskuldsutveckling	60
11.2.	Låne- och borgensramar	61
11.3.	Driftbudget	62
11.4.	Balansbudget	63
11.5.	Finansieringsbudget.....	63
11.6.	Investeringsplan.....	64
12.	Bilagor	65

1. Förord

Huddinge kommun har under en lång tid haft visionen att vara en av de tre populäraste kommunerna i Stockholms län att bo, besöka och verka i. Att ha ambitiösa visioner är inte problematiskt. Att ha visioner där det löpande arbetet inte bidrar till att uppnå dem, utan till och med motarbetar dem, är däremot det.

Huddinge är i dag inte en av de tre populäraste kommunerna i Stockholms län. Av Stockholms läns 27 kommuner hamnar Huddinge på plats 16 när det kommer till trygghet. När SCB mäter hur stor andel av invånarna som skulle kunna rekommendera andra som inte bor här att flytta hit svarade 44 procent i Huddinge nej.

På barn- och familjesidan ligger Huddinge i botten när det kommer till antal idrottshallar, vi har lägre antal konstgräsplaner än våra jämförelsekommuner, trots att fotboll utgör 42 procent av all idrottsutövning i kommunen. Närmaste grannkommunen Haninge har det dubbla antalet per invånare. Vi ligger på plats 26 när det kommer till fysiska besök på biblioteken och på plats 17 när det kommer till barnbokslån.

När SKR mäter företagsklimatet bland Stockholms kommuner hamnar Huddinge på plats 19, när det gäller företags påverkan av brottslighet och otrygghet hamnar Huddinge på plats 23. I Koladas jämförelse för nöjd-kund-index avseende företagsklimat hamnar Huddinge på plats 22.

Vi ligger över medianvärdet bland Sveriges kommuner när det kommer till anmälda vålds-, stöld- och tillgreppsbrott per invånare och nästan en fjärdedel av kommunens invånare bor i områden med socioekonomiska utmaningar. Vi har den 18:e högsta skattesatsen i länet.

Syftet är inte att svartmåla kommunen. Men för att vi ska kunna lösa problemen måste vi först erkänna att de finns, inte bortförklara dem. Huddinge är inte en av de tre populäraste kommunerna i Stockholms län. Men vi skulle kunna bli det, och det är inte en fråga om att det saknas resurser – det som saknas är ett tydligt ledarskap.

I budgeten för 2024 påbörjar vi arbetet med en uppdaterad målstruktur för att skapa bättre förutsättningar för kommunens förvaltningar och kompetenta personal att uppnå de fastställda målen, genom en tydligare koppling mellan mål och vision. Den nya målstrukturen innebär även att mål och indikatorer kvalitetssäkras i högre utsträckning för att säkerställa att verksamhetens arbete har en faktisk påverkan på mål och indikatorer samt kontrollindikatorer införs för att tydliggöra kommunens arbete och generella trender i samhället.

Huddinge kommun påverkas, liksom Sverige, av den sviktande världsekonomin. Efter en pandemi, ett ryskt invasionskrig i Ukraina, skenande inflation och stigande räntor pressas både kommunens och invånarnas ekonomi. Men de hårda tiderna ger oss även en anledning att utvärdera vad det är kommunen faktiskt gör, vad kommunen borde göra och vad kommunen inte borde göra.

Samtidigt pågår en eskalering av gängkriminaliteten, där sprängningar och dödsskjutningar börjar bli en del av vardagen. Det går förstås att peka finger,

utkräva ansvar av dem som har bidragit till att Sverige kunnat bli en grogrund för den grova kriminaliteten, men vi tror inte att det på något sätt förbättrar dagens situation. Vad som behövs nu är förändring. Vi har redan sett ett skifte i regeringen med en stram migrationspolitik, en kravställande integrationspolitik och ett utbyggt rättsväsende. Nu behöver Huddinge kommun dra sitt strå till stacken.

För oavsett hur många gängkriminella som spärras in finns det fler som står redo att fylla tomrummet. Ska vi på riktigt bryta trenden behövs det tidigare åtgärder, med en kombination av både krav och stöd, för att se till att invånarna känner sig trygga.

Det kommer inte vara en enskild åtgärd som motverkar gängkriminaliteten och tillser att Huddinges utanförskapsområden försvinner, utan den ackumulerade effekten av alla verkningsfulla åtgärder från samtliga nämnder som tillsammans återställer tryggheten. För att nå dit krävs det kreativ men evidensbaserad politik.

Vi får heller inte fastna i konstant krishantering. Det måste gå att hantera de akuta samhällsproblemen utan att det sker på bekostnad av det långsiktiga arbetet med att Huddinge ska vara attraktivt, tillgängligt och, framförallt, fungera.

För Sverigedemokraterna är 2024 året då vi har möjligheten att sätta Huddinge i en ny riktning. En riktning där vi löser samhällsproblemen, förstärker kommunens kärnuppdrag och ser till hela Huddinge. Där vi lägger grunden för det Huddinge som våra barn och barnbarn ska växa upp och leva i.

Vi tror att det behövs en nystart, där vi går bort från luddiga visioner, värdegrunder och mål och i stället är konkreta i vad Huddinges förvaltningar förväntas åstadkomma. För att skapa ett Huddinge som man är stolt över att besöka, arbeta, bo och leva i.

Det går att göra viktiga och bra saker även när ekonomin är pressad, men det kräver att man vågar prioritera. För oss är det en självklarhet att prioritera Huddinge.

2. Politisk programförklaring

2.1. Ett tryggt Huddinge

Tryggheten är fundamental för ett välfungerande samhälle. Alla invånare ska kunna röra sig fritt i de offentliga rummen oavsett tid på dygnet. Invånare och näringsidkare ska inte behöva oroa sig för rån eller inbrott och den som ber om hjälp ska kunna förvänta sig att få hjälp.

Vi ser med stor oro på den nuvarande utvecklingen. Många Huddingebor känner sig otrygga på grund av gängkriminalitet, ordningsstörande personer, samt mörka och skrämmande utomhusmiljöer. Sommaren 2022 presenterade Sverigedemokraterna i Huddinge ”Trygghetsrapporten” som kartlade brottsligheten i kommunen utifrån statistik från Brå, SKR och polisens lokala lägesrapporter som alla belyste det faktum att många Huddingebor behöver leva i fara för att antingen behöva bevittna grov brottslighet eller, i värsta fall, bli utsatta själva. Inte heller finns det några tecken på att trenden vänder inom kort.

Vid trygghetsjämförelser med andra kommuner placerar sig Huddinge lågt. I SKR:s senaste trygghetsjämförelse (2022) hamnar Huddinge på plats 107, en nedgång på sju platser jämfört med året dessförinnan och 18 platser på de två senaste åren.

Huddinge placerar sig lågt även när tryggheten jämförs mellan Stockholms kommuner och det har blivit värre. När det kommer till anmälda stöld- och tillgreppsbrott i förhållande till folkmängden återfinns Huddinge i Stockholms botten. Det är dåligt, och en utveckling i fel riktning

Med Sverigedemokraternas politiska inriktning kommer Huddinge att bli en av Sveriges tryggaste kommuner. Den långsiktiga lösningen ligger i en kombination av utbildning, socialpolitik, sammanhållning och en verklighetsförankrad migrationspolitik. De kortsiktiga lösningarna är repressiva åtgärder för att avskräcka från brottslighet, brottsbeivrande åtgärder för att förhindra nyrekrytering samt trygghetsskapande åtgärder. Tryggheten måste bli ett självändamål som beaktas i samtliga nämnders verksamhet – oavsett om det berör skol-, stadsplanerings eller omsorgsfrågor.

Fler ordningsvakter och trygghetskameror

Fler ordningsvakter ska anlitas och fler områden ska ha trygghetskameror. Därutöver ska kommunen ansöka om att göra Huddinges samtliga parker till så kallade paragraf 3- områden, vilket möjliggör patrullerande ordningsvakter med vissa polisiära befogenheter. Detta för att i ett tidigt skede motverka oroligheter och öka tryggheten.

Arbetet mot kriminalitet i fastigheter ska stärkas

Otrygga miljöer i bostadsområden ska motverkas, med fler kameror samt rörelsedetektorer och ljud på höga frekvenser i källarutrymmen under nattetid för att förhindra drogförsäljning och annan kriminell verksamhet.

Tydligt trygghetsperspektiv vid planerande av nya bostadsområden

Bostadsområden ska planeras på ett sätt som underlättar in-och utresor för blåljuspersonal, häckar ska hållas låga, gränder ska konstruera så att de inte kan nyttjas för att skyla illegala aktiviteter. Kameror och utomhusbelysning ska planeras på ett sätt som avskräcker kriminella från att verka i området.

Inför en trygghetsportal

Huddinge har en effektiv felanmälningsfunktion för gator, vägar parker och andra allmänna områden som kommunen sköter. Problemet uppstår dock i områden som kommunen inte sköter, exempelvis vid Flemingsbergs pendeltågstation där både privata fastighetsägare och Region Stockholm kommer in i bilden. När felanmälan blir otydlig leder det till att skadegörelse tar alldeles för lång tid att åtgärda vilket ökar otryggheten, ett återkommande problem som aktörer som verkar i området lyfter.

Här behövs det en starkare samverkan, där kommunen tar ledartröjan, genom en gemensam trygghetsportal så att det blir en väg in för invånare, besökare och företagare för att anmäla vandalisering, klotter, dåligt upplysta områden eller andra trygghetsbrister.

Ökat fokus på brottsbeivrande åtgärder

En särskild handlingsplan ska upprättas för minderåriga i gängkriminalitet. Detta ska kombineras med informationskampanjer på skolor. Arbetet mot narkotika och vapen ska stärkas genom fler oanmälda genomsök på skolor med vapen- och narkotikahundar.

Förbud mot tiggeri

Tiggeri bidrar till exploatering av utsatta personer och är ofta kopplat till organiserad brottslighet. Därför ska tiggeri förbjudas inom Huddinge kommun.

Stärkt förebyggande arbete

Fritidsgårdar kan vara en effektiv trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärd. Vi har tyvärr sett exempel där fritidsgårdar har blivit otrygga och en rekryteringsbas för kriminella gäng.

När Huddinge nu ökar antalet fritidsgårdar är det viktigt att säkerställa att de bidrar till det brottsförebyggande arbetet och inte motverkar det. Det behöver därför ske en utredning kring vilken brottsförebyggande effekt Huddinges fritidsgårdar har.

Stärk arbetet mot våld i nära relationer

För att kommunen ska kunna utveckla bättre rutiner för att förebygga våld i nära relationer ska antalet vuxna och barn som utsätts för, eller bevittnar, våld i hemmet kartläggas och följas upp. Rutiner ska införas för att säkra skolgång för barn i skyddat boende och för att säkra att röjande av skyddade personuppgifter aldrig sker.

Gemensamma ordningsregler med åtgärdstrappa i skolan

Skolan ska vara en trygg plats för både elever och personal att vistas i. Nolltolerans ska råda gällande trakasserier, mobbning och skadegörelse. Sverigedemokraterna vill därför att de kommunala skolorna ska införa gemensamma ordningsregler med åtgärdstrappa. Huddinge kommun ska aldrig se mellan fingrarna på kränkningar, misshandel eller sexuella trakasserier i skolan.

2.2. Ett Huddinge som bryr sig

En stark kommun behöver bry sig om kommunens alla invånare, så att de som behöver hjälp också får det. Alla förtjänar en trygg uppväxt, en trygg ålderdom och en behaglig tillvaro.

Samhällets viktigaste och mest grundläggande gemenskap är familjen. Starka och trygga familjer är en förutsättning för ett harmoniskt samhälle. Målet för politiken bör vara att stötta familjer, utan att inskränka deras handlingsfrihet. Huddinge ska ha starka skyddsnet som stödjer barn i de fall föräldrarna sviker sitt ansvar, eller inte har förmåga att ta hand om sina barn. Huddinge ska alltid sätta barnets bästa främst.

Huddinge ska vara en barn- och föräldravänlig kommun. Barn ska mötas av tydliga förväntningar och få rätt verktyg för att lyckas, oavsett var de bor eller vilka de är. Alla barn – och inte minst de som fått en tuffare start – ska få den hjälp och det stöd de behöver för att utvecklas till trygga vuxna. Ökade satsningar ska göras för att stötta fler föräldrar i sin föräldraroll och både barn och vuxna ska få stöd för att motverka utanförskap och sociala problem.

Alla barn ska ha rätt till en trygg skolgång med utbildning av hög kvalitet utan störningsmoment. Huddinges lärare ska ha ett tydligt mandat och ett brett stöd från ledningen samt känna sig trygga med att göra en korrekt kunskapsbedömning och upprätthålla självklara ordningsregler.

I Huddinge ska alla få åldras med värdighet. Den dag man får svårt att klara sig själv ska samhället gå in och erbjuda den hjälp som behövs för att den äldre ska kunna fortsätta leva ett tryggt och meningsfullt liv.

Äldreomsorgen ska vara lyhörd och värna om den personliga integriteten. Huddinge ska möjliggöra en kontinuerlig och individanpassad äldreomsorg. Det kräver bland annat en väl utbyggd hemtjänst, ett brett utbud av boendeformer, hög personaltäthet och meningsfulla aktiviteter. De äldres individuella önskemål och preferenser ska respekteras.

Det ska finnas ett brett utbud av aktiviteter för Huddinges invånare, äldre som yngre – såväl inomhus som utomhus. Man ska inte vara tvungen att lämna kommunen för att hitta på något trevligt med familj eller vänner.

Alla Huddinges invånare ska kunna ta del av samhällslivet. Publika lokaler och allmänna platser, exempelvis parker och stränder, ska göras mer tillgängliga för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

En skola med fokus på kunskap

Skolans uppdrag är att utbilda framtidens medborgare och skapa livslång lust att lära. Huddinges kommunala skolor ska ha en klassisk faktabaserad kunskapsyn och ge alla elever en gedigen allmänbildning bestående av forskningsbaserade faktakunskaper. Utbildningen ska präglas av traditionell undervisning, med konventionella och vedertagna metoder. För att säkerställa att alla elever ges likvärdiga förutsättningar ska skolan även erbjuda läxhjälp.

Utöka föräldrastödet

Alla föräldrar i Huddinge bör veta sina rättigheter, men även sina skyldigheter och känna till vart man vänder sig för att få stöd och hjälp. Information om det stöd som kommunen erbjuder ska skickas ut till samtliga föräldrar i Huddinge.

Jour- och akutskolor

Det saknas i dag tillräckliga metoder för att hantera elever som hotar, kränker eller trakasserar andra elever och vuxna i skolan. Elever som begår brott eller på annat sätt bidrar till en otrygg skolmiljö ska därför kunna flyttas till jour- eller akutskolor. Detta värnar lärare och elevers trygghet och studiero och möjliggör alla elevers rätt till utbildning.

Anpassad undervisning och särskilt stöd

Elever som inte kan tillgodogöra sig den ordinarie undervisningen på grund av extra stödbehov ska ges möjlighet till anpassad undervisning i särskild undervisningsgrupp. Detta möjliggör för elever att gå kvar i befintlig skola och stödet kan anpassas efter elevens aktuella förutsättningar i olika ämnen. Högrepresterande elever ska få utmaningar som gör att skolan känns meningsfull och utvecklande.

Avgiftsfri månad på förskola

Föräldrar med barn på förskola får betala förskoleavgift för årets alla månader, även när barnen är bort från förskolan för att familjen har semester. Sverigedemokraterna vill att avgifterna för förskola i högre utsträckning ska avspegla tiden som barnen är där, detta genom att införa en avgiftsfri månad i Huddinges kommunala förskolor.

Språkrav vid nyanställning i förskola, skola, fritids och i omsorgen

Språket är den kanske viktigaste komponenten för att bli en del av samhället och lyckats i livet. Därför är det otroligt viktigt för barn, och särskilt barn i utsatta områden, att personalen behärskar det svenska språket.

Den som i övrigt behöver assistans av kommunen ska kunna få det av personer som pratar fullgod svenska, dels för att säkerställa hög kvalitet, dels för att öka tryggheten.

God, näringsrik och närproducerad mat i skolan och äldreomsorgen

För att fler ska kunna äta sig mätta vill Sverigedemokraterna ha en ordning där det skolan och äldreomsorgen erbjuder en köttträtt och en vegetarisk rätt varje dag. Därutöver vill vi säkerställa att en högre grad av maten som konsumeras kommer från närproducerade råvaror.

Fler aktiviteter för stora och små

Huddingebor ska inte behöva lämna kommunen för rekreation och nöjen. Sverigedemokraterna vill därför verka för att etablera fler aktiviteter, både inomhus och utomhus, i Huddinge. Exempel på detta kan vara minigolf, BMX-park, bowling, bouleanor, utegym eller en samlingspunkt för motorintresserade ungdomar. I det arbetet behöver man se till hela kommunen, där östra Huddinge i dag är eftersatt.

Större fokus på tillgänglighet

Huddinge ska vara tillgängligt för alla kommunens invånare och besökare. Kommunens badplatser, parker, lekplatser och andra gemensamma ytor ska ses över för att säkerställa tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning där så är genomförbart.

2.3. Ett vackert Huddinge

Närheten till naturen är en av Huddinges största styrkor. Kombinationen av vackra grönområden, sjöar och vandringsleder samt bra förbinder med övriga Stockholm gör att Huddinge sticker ut på ett positivt sätt. Men det kräver också att förvaltarskapstanken finns kvar i tider då många vill exploatera naturområdena.

En vacker och välskött kommun skapar bra förutsättningar för att lyckas på andra områden. Att gå längs en gångväg med välskötta planteringar, att köra på hela och rena vägar eller att sitta i en park och njuta. Det är upplevelser som skapar en gemenskap och en vilja att värna och bevara det som är bra.

Det första som många ser när de kommer till Huddinge och det sista de ser när de lämnar kommunen är områdena kring våra pendeltågsstationer. I dag är de tyvärr ofta skräpiga och livlösa, som varken skapar hemlängtan när man lämnar eller glädje när man kommer hem. Sverigedemokraterna vill att områdena runt pendeltågsstationerna ska rustas upp.

För den som i stället väljer att ta bilen, bussen eller cykeln är det i många fall risk för en guppig resa till följd av det bristande vägunderhållet. Det påverkar inte bara trafikflödet och körupplevelsen, det innebär även en ekonomisk risk för kommunen som är skadeståndsskyldig vid fordonsskador till följd av dåligt vägunderhåll. Att nedprioritera nödvändigt underhåll riskerar således att kunna bli en dyr affär för kommunen. För att motverka detta vill vi stärka vägunderhållet och införa en potthålsgaranti, så att asfaltsskador snabbt ska kunna åtgärdas.

Nybyggnationer ska anpassas till den befintliga miljön

Alla nybyggnationer bör anpassas efter närmiljön. Det gäller anpassning såväl mot befintliga byggnader, eventuella naturmiljöer och parker och till sist det lokalthistoriska sammanhanget. Sverigedemokraterna är starka motståndare till upprättande av fastigheter som bryter den befintliga stadsbilden, underminerar trivseln och den viktiga känslan av tillhörighet.

Minskad byggnationstakt

Sverigedemokraterna vill låta Huddinge växa i den naturliga takt som samhällets service och välfärd medger, utan att beröva invånarna på närheten till naturen.

Utgångspunkten för byggnation bör vara att kommunen bygger där invånarna, och särskilt de som bor på område relevant för planering. Vill att det ska byggas. Vidare ska Huddinges villaområden bevaras.

Prioritera upplåtelse av mark till nya villor och radhus framför höghus

Sverigedemokraterna vill att Huddinge ska ha plats för människor i alla delar av livet. För tillfället är det svårt att hitta både villor och radhus till överkomligt pris i kommunen, vilket många familjer efterfrågar. Framgent vill Sverigedemokraterna därför att en större andel av markupplåtelser ska avse byggande av olika sorters småhus.

Inför en potthålsgaranti

Underhållet av vägar ska stärkas. Efter att en asfaltsskada har inrapporterats ska en bedömning göras inom två arbetsdagar – och en lagning av hålet ska slutföras inom senast fem arbetsdagar.

Rusta upp entréerna till Huddinge

Pendeltågsstationerna är ofta det sista en person ser innan man lämnar kommunen och det första man möts av när man kommer till kommunen. Under det senaste året har det blivit bättre genom fler blomplanteringar, men mer behöver göras, exempelvis genom ökad belysning, plantering och bättre förutsättningar för näringsidkare att starta upp restauranger och kaféer. Det behövs även en tydligare kravställning mot Region Stockholm om att rusta upp de ytor kommunen inte råder över, exempelvis pendeltågsstationerna.

Fler kolonilotter

Koloniträdgårdar är ett uppskattat inslag i stadsplaneringen. De bidrar till biologisk mångfald, ökad trivsel, förbättrad hälsa och en vackrare stadsbildning. Fler borde få möjlighet till husbehovsodling.

Stadsnära odlingar och fler koloniträdgårdar kan också bli positiva inslag ur ett stadsplaneringsperspektiv då det kan öka trivseln och rörelsen i området vilket i sin tur påverkar områdets attraktionskraft.

Öka allmänhetens inflytande över offentlig konst

Det är invånarna i Huddinge som tar del av och som betalar för den offentliga konsten, då är det också rimligt att invånarna får mer att säga till om. Sverigedemokraterna vill ge invånarna ett större inflytande över den offentliga konsten.

2.4. Ett Huddinge som ställer krav

Grunden för att Huddinge ska fungera och att vi ska ha råd med välfärden, är att alla som kan är med och bidrar. Vi kan inte tolerera att människor väljer att dra sig undan från majoritetssamhället genom att inte lära sig språket eller på andra sätt gör sig oanställningsbara. Alla barn borde få se sina föräldrar gå till jobbet.

Huddinge har likt många av landets övriga kommuner pressats av den illa förda migrationspolitiken med en stigande arbetslöshet som följd. Huddinge behöver ett lågt mottagande av migranter och en kravbaserad åtgärdsplan för de som har

kommit hit. Med ett tydligt fokus på att bidra från första dagen och att det är den nyanländes ansvar att bli en del av samhället, göra sig anställningsbar och lära sig språket.

Integrationen börjar med individen. Det måste finnas en vilja att bli en del av majoritetssamhället och en del av Sverige. Från kommunens sida krävs det tydlighet med att vi inte kommer att hjälpa personer att bygga ett utanförskap.

Huddinge ska motarbeta trångboddhet och illegal uthyrning och alltid prioritera kommunens invånare.

Integrationsplikt för nyanlända

Alla nyanlända ska skriva på en överenskommelse om att det är den nyanländes ansvar att lära sig det svenska språket, förstå våra grundläggande värderingar samt att göra sig anställningsbar. Avgiftsfria tolkar ska endast erbjudas i den utsträckning som lagen kräver.

Skärpta regler för försörjningsstöd

Den som kan arbeta ska arbeta. Kravlösa bidrag cementerar ett redan stort utanförskap. Kraven för försörjningsstöd ska därför skärpas så långt lagen tillåter och fler oanmälda hembesök ska genomföras.

Skärpt SFI-utbildning

SFI-utbildningen ska hålla hög kvalitet och bör få ökade krav avseende närvaro, resultat och utbildningsinnehåll. Sverigedemokraterna förespråkar även att det ska finnas en tidsgräns för hur länge en SFI-utbildning ska få pågå.

Motverka otillåten andrahandsuthyrning

För att minska slitaget och öka tryggheten för hyresgäster ska kommunens arbete med att avslöja och bevisa otillåten andrahandsuthyrning intensifieras. Detta är även en viktig pusselbit i arbetet för att motverka bostadsbristen i kommunen.

Prioritera Huddingeborna i bostadskön

Kommunen bär ett särskilt ansvar för att säkerställa en god tillgång till bostäder för invånarna. Därför ska Huddingebor som är bostadssökande prioriteras i bostadskön till bostäder i Huddinge, genom en egen bostadskö i det kommunala bostadsbolaget Huga Bostäder.

2.5. Ett Huddinge som fungerar

Huddinge har i dag en av de högre skattesatserna i Stockholms län. Många av kommunens skattefinansierade verksamheter kostar mer än jämförbara kommuner, men brukarna är inte mer nöjda med servicen. Detta tyder på att det fortsatt finns ett stort utrymme för att effektivisera och säkerställa att en större del av skattemedlen går till verksamheten och även låta invånarna få behålla en större del av inkomsten i plånboken.

Genom att utsätta en större del av kulturlivet för en marknadsmässig konkurrens ökar medborgarnas inflytande över kulturlivets inriktning. Sverigedemokraterna anser därför att det kommunala stödet till all vuxenkultur bör sänkas.

Kommunfullmäktige behandlar regelbundet effektiviseringskrav och sparbetning på flera av kommunens verksamheter. Sverigedemokraterna anser att politikerna behöver agera med gott föredöme, för förvaltningarnas tjänstemän såväl som för kommunens skattebetalare. Ständiga kostnadsökningar för de politiska partierna är inte hållbart i en ekonomiskt ansträngd situation. Samtidigt behöver transparensen gentemot invånarna öka. Det ska vara lätt att se hur skattemedel nyttjas och fördelas samt vilka utgifter i kommunen som är lagstadgade respektive frivilliga.

Under de tre senaste årtiondena har vi blivit betydligt fler invånare, men inte ökat produktionen av livsmedel. Att svenskt jordbruk beskattas hårdare än jordbruk i vårt närområde har lett till att verksamheter har fått stänga och produktionen på viktiga livsmedel minskat, vilket har gjort oss mer beroende av import från andra länder, med ökade risker för livsmedelsbrist och stigande priser. Resultatet ser vi nu, i matbutikerna och hos dem som producerar maten vi köper.

Även vid ett direkt hot står Sverige dåligt rustat. Tillgången på skyddsrum, för att stå emot tryckvågor och splitter samt gaser, radioaktivitet och biologiska stridsmedel, är i dag otillräcklig. I Huddinge skulle var fjärde invånare sakna skyddsrum vid en kris. Kommunen måste ta sitt ansvar för krisberedningen.

Det ska löna sig att arbeta

Huddinge ska vara en kommun där det lönar sig att arbeta och där vi har en stark välfärd. I dag har Huddinge högre skatt än snittet för kommunerna i Stockholms län, men kvaliteten på verksamheterna är inte högre. Därför vill vi sänka skatten, parallellt med att verksamheterna effektiviseras.

Minskat stöd till studieförbunden

Utbetalningarna till studieförbunden ska minska. För att ta del av stödet ska det ställas krav på att verksamheten anses tillföra något ur ett samhällsperspektiv. Bidragen till islamistiska studieförbund ska slopas helt.

Sänkt ekonomiskt bidrag till politikerna

Kommunens verksamheter effektiviseras kontinuerligt, vilket är bra. Samma krav bör även kunna ställas på de politiska partierna i Huddinge. Därför föreslår vi att både grundstödet och mandatstödet ska minska, att arvoden för kommunalråd och oppositionsråd ska sänkas och att storleken på de politiska nämnderna ska minskas.

Kommunen ska inte betala ut prissummor

Huddinge kommun delar varje år ut ett antal priser. Det finns ett demokratipris, idrottspris, Karin Boyes litterära pris, kulturpriset, miljöpris, priset för ideella insatser och så vidare. Att kommunen uppmärksammar personer som gör bra saker är positivt, men att betala ut hundratusentals kronor i priser, och lägga hundratusals timmar på administration, är slöseri med skattemedel. Vi föreslår därför att ersätta dagens prissummor för kommunens priser med en utmärkelse som uppmärksammar insatsen och i samband med det minskar antalet arbetstimmar som i dag läggs på de kommunala priserna.

Högre självförsörjningsgrad

Huddinge ska producera mer av de livsmedel som konsumeras i kommunen. Krav som gynnar lokala producenter ska ställas vid upphandling och ett mål om att öka andelen närproducerade livsmedel inom kommunens verksamhet ska inrättas

3. Budgetförutsättningar

3.1. Konjunkturläget i omvärlden

Huddinge, Stockholm och Sverige påverkas i hög utsträckning av världsekonomin. Dels genom inflationen som driver upp kostnaderna för hushållen och för kommunen, både gällande inköp av varor och tjänster samt för lönekostnader för kommunens anställda, dels genom räntorna som ökar kostnaderna för kommunens investeringar och de löpande ränteutgifterna.

De massiva penningpolitiska åtgärder som applicerades världen över i samband med pandemin hade initialt en liten påverkan på inflationen till följd av störningar i produktionen och transportkedjorna. Därefter har de bidragit till en historiskt hög inflation som har varit svår att motverka.

Inflationen har nått sin topp över i stort sett hela världen och trenden pekar tydligt nedåt även om kärninflationen, dvs. inflationen exklusive priser som varierar mycket, fortfarande är på höga nivåer.

Signalen från centralbankerna är att räntehöjningarna i stora drag verkar vara över – även om räntenivåerna kommer att vara fortsatt höga för en överskådlig framtid. Arbetsmarknaden, och särskilt i USA, har visat sig vara överraskande motståndskraftig. Tjänstepriserna har fortsatt att stiga i en snabb takt i många länder, särskilt i euroområdet. Pristrycket påverkas av en stark löneutveckling och en stram arbetsmarknad för USA och euroområdet.

Den ekonomiska utvecklingen i euroområdet har nästintill stagnerat under 2023, särskilt bidragande är den svaga utvecklingen i Tyskland och Italien, samtidigt som de framåtblickande indikatorerna visar på en krympande aktivitet i ekonomin framöver.

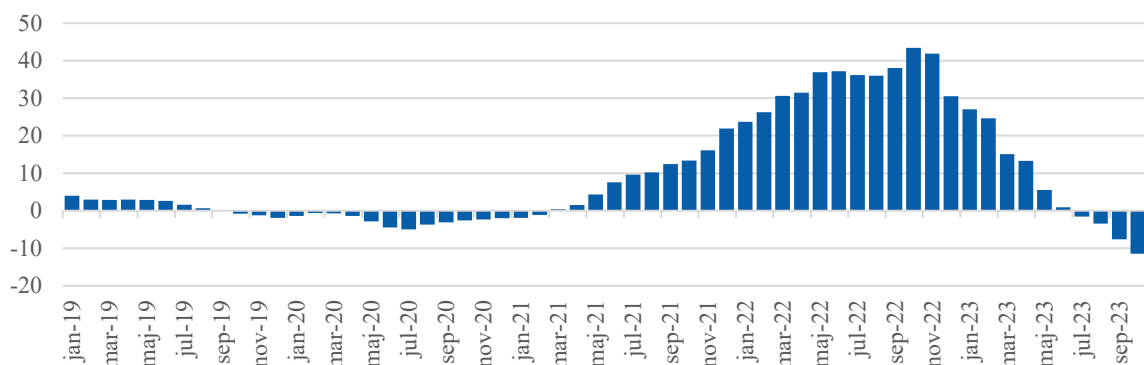
I början av året fanns det en bred samstämmighet om att USA och de stora ekonomierna skulle gå mot lågkonjunktur, där frågan var om det skulle ske genom en mjuk- eller hårdlandning. Landningen har dock uteblivit, men även om tillväxten har överraskat på uppåtssidan finns det fortfarande en överhängande risk att tillväxten avtar och att världsekonomin vänder nedåt.

Tabell 1 – Nyckeltal, prognoser, BP23

	2022	2023	2024	2025	2026
BNP, euroområdet	3,3	0,7	1,0	1,4	1,6
BNP, USA	2,1	1,9	1,0	1,8	2,0
BNP, Kina	3,0	5,1	4,5	4,5	4,4
BNP i världen, PPP-vägd	3,4	2,8	2,9	3,0	3,1
BNP i världen, KIX-vägd	2,8	1,4	1,6	2,0	2,0
Inflation, euroområdet	8,4	5,6	3,0	2,0	2,0
Inflation, USA	8,0	4,1	2,6	2,3	2,3
Dagslåneränta, euroområdet	0,0	3,3	3,8	2,6	2,3
Styrränta, USA	1,8	5,2	4,9	3,6	2,6
Råoljepris	100,8	80,5	78,4	75,0	72,3

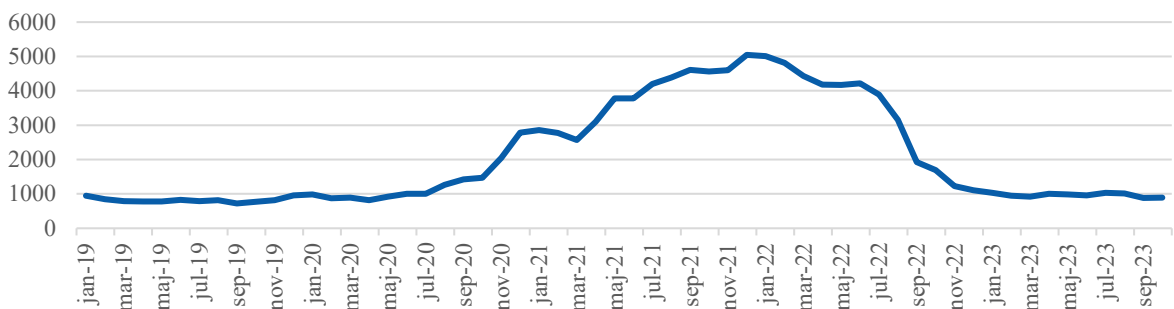
Medan prognoserna är dystra finns det ett antal ljusglimtar som kan leda till att inflationen avtar snabbare än förväntat. Producentpriserna i euroområdet har under året sjunkit på månadsbasis och från och med andra kvartalet även på årsbasis, till stor del på grund av sjunkande energipriser. Detta ser ut att kunna hålla i sig för resten av året till följd av gynnsamma väderförhållanden och välfyllda gaslager.

Figur 1 – Producentprisindex (PPI), eurozonen, årsförändring

På transportsidan har kostnaderna likaså avtagit där exempelvis sjöfrakten har sjunkit tillbaka till nivåerna som rådde innan pandemin. Internationella valutafonden ser ett starkt samband mellan kostnaden för sjöburen frakt och inflationen. Enligt en studie av data från 143 länder ökar inflationen med 0,7 procentenheter vid en fördubbling av fraktpriserna. Som jämförelse har kostnaden för sjöfrakt minskat med 75 procent för månaderna juni–augusti 2023 jämfört med samma period 2022.

Figur 2 – Containerfraktindex, SCI, dollar

Det mest dagsaktuella måttet på pris- och kostnadsförändringar är utvecklingen av råvarupriser där vi på senare tid har sett en tydligt avtagande trend. Dels till följd av minskad produktionstillväxt inom industrin och byggsektorn, men även till följd av minskade leveransstörningar. Sammantaget finns det skäl att vara någorlunda optimistisk till att inflationen kommer ner och bibehålls på hanterliga nivåer, men det finns även en risk att nuvarande penningpolitiska åtgärder är för omfattande och skapar en situation där inflation växlas till deflation.

3.2. Konjunkturläget i Sverige

Den svenska ekonomin saktade in under det andra kvartalet, vilket fortsatte under sommaren, och även under det andra halvåret förutspås den ekonomiska aktiviteten minska. För 2024 förväntas en återhämtning, om än i en långsam takt till följd av minskade investeringar och en låg global och nationell efterfrågan. Arbetsmarknaden har dock visat sig motståndskraftig både i termer av antal arbetade timmar och arbetslöshet.

Hushållen har minskat sin konsumtion under året, detta har även gällt under sommaren och enligt statistiken för korttransaktioner har det ej heller visat sig bli någon signifikant effekt av att fler spenderar semestern i Sverige. Den reala disponibla inkomsten förväntas sjunka under både 2023 och 2024 och innebär en återgång till 2020 års nivå.

Även i Sverige syns en avtagande inflation under 2023 som förväntas fortsätta falla. Framst på grund av lägre energipriser och en lägre ökning av livsmedelspriserna jämfört med tidigare, men även rensat för energipriser så minskar inflationen. Kärninflationen är dock alltså fortsatt hög och det finns en risk att tjänstepriserna i Sverige kvarstår på höga nivåer på grund av en stark efterfrågan och arbetsmarknad.

Framåtblickande indikatorer, såsom företagens prisförväntningar, har sjunkit sedan slutet på 2022 men ligger alltså på förhöjda nivåer. De långsiktiga inflationsförväntningarna ligger dock nära Riksbankens inflationsmål om 2 procent.

Ett allt större bekymmer är den svaga kronan. Under 2022 steg inflationen snabbt samtidigt som kronan försvagades och importpriserna ökade, vilket kan ha inneburit att genomslaget från växelkursen ökade. Under sommaren har kronan fortsatt att försvagas, detta har fortsatt även efter att Riksbanken ökat takten av kronköp, vilket är oroväckande.

Det höga elpriset under 2022 hade en stor påverkan för svenska företag, regioner och kommuner, bostadsrättsföreningar och för invånarna. Elpriset är beroende av de momentana förutsättningarna vilket ger hög prisvolatilitet. Då el handlas på en global marknad påverkas även Sverige av priset på naturgas. I augusti 2022, då Ryssland meddelade att man avsåg att stänga gasledningen Nord Stream i tre dagar steg elpriset med över 300 procent.

Under 2023 har elpriset sjunkit tillbaka rejält. Dels genom lägre naturgaspriser, till följd av välfyllda gaslager, dels genom gynnsamma väderförhållanden. Detta skiljer sig från prognoserna i slutet av förra året som visade på högre priser för 2023 än 2022.

Inflationstoppen bedöms av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) vara passerad och minskar nu, även om den fortfarande ännu ligger klart över Riksbankens inflationsmål på två procent.

I Riksbankens penningpolitiska rapport från september förväntas styrräntan i Sverige toppa på 4,1 procent under 2024. Först under 2026 väntas Riksbanken inleda en serie av sänkningar. SKR och Konjunkturinstitutet har en något mer

optimistisk prognos vad gäller det framtida ränteläget, där årsgenomsnittet för svenska styrräntan förväntas ligga runt 3,5 procent för 2024 för att sedan under 2025 gå ner till ett årsgenomsnitt på cirka 2 procent.

4. Huddinges ekonomiska förutsättningar och prioriteringar

4.1. Skatteunderlagsprognos

Skatteintäkterna står för 85 procent av kommunens intäkter. Hur skatteunderlaget utvecklas har därför stor betydelse för kommunens ekonomiska förutsättningar. Kommunens intäkter är dock inte enbart beroende av hur skatteunderlaget utvecklas i Huddinge, utan det sker omfattande omfördelning genom inkomstutjämnningen, vilket medför att rikets skatteunderlagsutveckling är viktig för hur kommunens intäkter utvecklas.

Spridningen har varit stor mellan de olika prognosmakarnas antagande beträffande 2024 års skattekraft, inte minst mellan SKR och finansdepartementet. De senaste prognoserna ligger dock mycket nära varandra (se tabell 1). De relativt stora skillnaderna mellan olika prognoser speglar sannolikt den stora osäkerhet som finns kring den ekonomiska utvecklingen.

Tabell 2 – Skatteunderlagsprognoser för riket, årlig procentuell förändring

	2022	2023	2024	2025	2026	Totalt
SKR okt-23	5,6	4,7	3,3	5,0	4,3	25,1
Regeringen sep-23	5,7	4,6	3,3	4,2	5,0	25,0
ESV sep-23	5,8	4,8	3,8	4,2	4,3	25,1

Huddinge kommun utgår från SKR:s skatteunderlagsprognoser i budgetarbetet, då SKR historiskt har haft den högsta träffsäkerheten. En procentenhets förändring motsvarar drygt 60 mnkr för Huddinge kommun. Det finns dock skäl att kontinuerligt utvärdera vilken prognos kommunen utgår från för att säkerställa god ekonomisk hushållning av skattemedel.

4.2. Befolkningsprognos

Befolkningsutvecklingen är viktig för efterfrågan på de olika verksamheterna och för det ekonomiska utfallet. Huddinge har tidigare haft en hög befolkningstillväxt, under tioårsperioden före pandemin ökade kommunens befolkning i genomsnitt med 1,6 procent per år. Under och efter pandemin har utvecklingen varit avsevärt svagare för såväl Stockholms län som Huddinge kommun. Länet ökade sin befolkning med 0,5 procent under första halvåret 2023, medan Huddinge kommun har en minskning på 0,1 procent eller 125 personer (jämfört med budgeterad ökning med 420 personer). Åldersgruppen med störst negativ avvikelse är barn och ungdom beroende på låga födelsetal och mindre inflyttning av barnfamiljer.

Den negativa befolkningsutvecklingen har inneburit att prognosticerad befolkningsökning har skruvats ner till 0,6 procent per år 2024 och 2025, samt knappt en procent 2026. Nedrevideringen innebär att skatteintäkterna blir lägre och att framför allt förskolenämnden och grundskolenämnden får färre barn och elever än förväntat.

Välfärdens framtida finansiering är en utmaning för Huddinge kommun och för landets kommuner, främst beroende på en ökande andel äldre. Därutöver har

Huddinge kommun en svagt minskande befolkning under senaste året. Den negativa befolkningsutvecklingen medför kortsiktigt en risk för överkapacitet i kommunens verksamheter, men även en möjlighet att säkerställa en tillräcklig bemanning.

4.3. Pensionskostnader

På grund av den höga inflationen sker en dramatisk ökning av pensionskostnaderna och pensionskulden 2023 och 2024.

För Huddinges del ökar pensionskostnaderna till 722 mnkr år 2024, vilket kan jämföras med 350 mnkr 2022. Pensionskostnaderna 2024 utgör nästan tio procent av kommunens kostnader. 2025 års kostnader beror bland annat på inflationen (KPI) i juni 2024, vilken antas vara avsevärt lägre än föregående år. Pensionskostnaderna förväntas därför bli lägre än 500 mnkr år 2025.

4.4. Ny hyresavtalsperiod

Kommunen och Huddinge Samhällsfastigheter har treåriga hyresavtalsperioder. År 2024 kommer ett nytt treårigt hyresavtal mellan kommunen och Huddinge Samhällsfastigheter att träda i kraft. Prisökningar och högre räntor medför att hyrorna generellt har ökat. Nämnderna kompenseras för de kostnadsökningar som följer av den nya avtalsperioden med totalt ca 82 mnkr

4.5. Statsbudgeten

I september presenterade regeringen 2024 års budgetproposition. I förslaget presenteras reformer på sammanlagt 39 miljarder kronor för nästa år.

I de generella statsbidragen ingår ett permanent tillskott till kommunsektorn på 10 miljarder kronor, därutöver föreslår regeringen nära 6 miljarder i riktade statsbidrag till kommunsektorn, bland annat för en förlängning av äldreomsorgslyftet, för stärkta och bemannade skolbibliotek, inköp av böcker samt bättre arbetsmiljö och arbetsvillkor för lärare i skolor med socioekonomiska utmaningar.

Nämnderna ska aktivt söka riktade statsbidrag för att utveckla sina verksamheter.

5. Ekonomiplan 2024–2026

Ekonomiplanen utgår från fastställd budget för 2023, reviderad befolkningsprognos i september 2023, Sveriges Kommuner och Regioners senaste skatteunderlagprognos och SCB:s preliminära beräkningar över utjämningsystemen.

Tabell 3 – Ekonomiplan 2024–2026, mnkr

	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Verksamheten	-7 178,3	-7 433,0	-7 681,8
Exploatering	85,00	130,00	140,00
Avskrivningar	-243,93	-263,93	-283,93
Verksamheten netto	-7 337,2	-7 566,9	-7 825,7
Skatteintäkter	6 334,5	6 648,8	6 935,9
Kommunal utjämning	1 169,04	1 104,74	1 070,06
Skatt, utjämning	7 503,5	7 753,6	8 005,9
Verksamhetens resultat	166,3	186,6	180,3
Finansiella intäkter	431,0	457,9	493,2
Finansiella kostnader	-436,9	-359,1	-373,0
Årets resultat	160,4	285,4	300,5
Årets resultat ekonomiskt mål	75,4	155,4	160,5
Ekonomiskt mål % av skatt och utjämning	1,0 %	2,0 %	2,0 %

Resultatet enligt kommunens finansiella mål, beräknas till 75 mnkr 2024, 155 mnkr 2025 och 161 mnkr 2026. För 2024 motsvarar det en procent och för 2025 och 2026 två procent av skatter och bidrag (exklusive exploateringsintäkter och gatukostnadsersättning).

Skatt, kommunalekonomisk utjämning och bidrag

Kommunalskatten i Huddinge år 2024–2026 är beräknad till 19,37 öre per skattekrona.

Tabell 4 – Skatt, kommunalekonomisk utjämning och bidrag, 2024–2026, mnkr

	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Allmän kommunalskatt	6 334,5	6 648,8	6 939,9
Inkomstutjämningsbidrag	529,6	557,9	585,7
Kostnadsutjämningsbidrag	241,6	226,4	200,4
Regleringsbidrag/-avgift	349,8	273,4	237,8
Avgift till LSS-utjämning	-162,7	-163,6	-164,6
Kommunal fastighetsavgift	210,7	210,7	210,7
Summa, skatt, utjämning, bidrag	7 503,5	7 753,6	8 005,9

Resultatutjämningsreserv

Kommunfullmäktige har beslutat om lokala riktlinjer för resultatutjämningsreserv. Maxgränsen för resultatutjämningsreserven är 10 procent av intäkterna från skatter och utjämning, vilket också är den totala avsättningen till resultatutjämningsreserven, motsvarande 703 mnkr.

Reserven är avsedd att utjämna normala svängningar i intäkterna över konjunkturcyklerna, med syfte att täcka sviktande skatteunderlag vid befarad eller konstaterad konjunkturedgång. Riktvärdet för när det är tillåtet att disponera medel ur reserven är när den årliga tillväxten i det underliggande skatteunderlaget i riket är lägre än den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. En ytterligare förutsättning är att medlen från resultatutjämningsreserven ska täcka ett negativt balanskravsresultat. SKR prognosticerar att det underliggande skatteunderlaget kommer att växa med 3,5 procent 2024, vilket är lägre än tioårsnittet. För planeringsperioden kommer dock inte medel ur resultatutjämningsreserven användas.

Kommunalekonomisk utjämning

I syfte att ge likvärdiga ekonomiska förutsättningar mellan landets 290 kommuner finns kommunalekonomisk utjämning som främst utjämnar för skillnader i skattekraft (inkomstutjämnningen) och strukturellt behov som befolkningssammansättning, geografi och socioekonomi (kostnadsutjämnningen). Därutöver finns bland annat en regleringspost som är skillnaden mellan statens generella statsbidrag och sektorns bidrag från främst inkomst- respektive kostnadsutjämnningen. Regleringsposten påverkas framför allt av ändrade nivåer av det generella statsbidraget. Under kommunal utjämning redovisas även intäkter från kommunala fastighetsavgiften.

Kommuner med egen skattekraft, beskattningsbar inkomst per invånare, som understiger den garanterade skattekraften (115 procent av medelskattekraften i riket) får ett inkomstutjämningsbidrag. Övriga kommuner betalar en utjämningsavgift. Huddinge kommuns skattekraft är 106 – det vill säga sex procent över riksgenomsnittet. Kommunens inkomstutjämningsbidrag blir därför 530 miljoner år 2024.

Enligt kostnadsutjämnningen har Huddinge kommun en behovsstruktur som är fyra procent högre än rikssnittet och därför får kommunen ett bidrag på 241 miljoner kronor. Regleringsposten förväntas bli 350 miljoner kronor, vilket är högre än 2023 främst på grund av höjda generella statsbidrag.

Huddinges standardkostnad inom LSS-utjämnningen (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) är lägre än genomsnittet för riket och för 2024 beräknas en avgift på 162,7 miljoner kronor.

Den kommunala fastighetsavgiften år 2024 beräknas preliminärt till 210,7 miljoner kronor, en ökning med 6,5 miljoner kronor jämfört med 2022.

Finansiella intäkter och kostnader

Finansiella intäkter består av räntor och borgensavgifter på utlåning och vidareutlåning till kommunala bolag, räntor på banktillgodohavanden eller annan placering av likviditetsöverskott, samt utdelning från kommunala bolag. I ekonomiplanen är det inräknat 12 miljoner kronor i utdelning från Södertörns Energi AB för 2024, och 6 miljoner kronor per år för 2025–2026. Utdelning från Huga Bostäder AB uppgick till 8 miljoner kronor år 2023. Under perioden fram

till och med 2026 kommer denna utdelning att fasas ut. Utdelningen är beräknad till 6 miljoner 2024 och 3 miljoner 2025.

De finansiella kostnaderna består av främst räntor på den upplåning som görs av kommunens internbank för vidareutlåning, finansiella kostnader för pensionsskulden samt indexuppräknings avseende åtaganden kopplade till medfinansiering. Sammantaget har budgeten för finansnettot 2024 beräknats till -6 miljoner kronor att jämföra med -29 miljoner kronor i budgeten för 2023. Finansnettot påverkas positivt av att högre räntor innebär ett bättre utfall för kommunens vidareutlåning, samtidigt som räntekostnaderna då ökar för bolagen. Finansiella kostnader för pensionsskulden beräknas till 154 miljoner kronor 2024, 57 miljoner kronor 2025 och 36 miljoner kronor 2026.

Volymomräkning och andra omräkningsprinciper

Volymförändringar är beräknade utifrån kommunens befolkningsprognos per september. Antalet barn och ungdomar sjunker i Huddinge, vilket främst påverkar förskolenämnden och grundskolenämnden.

Volymförändringar är beräknade med kommunens befolkningsprognos och verksamhetsstatistik som grund. Andelen barn som beräknas vara inskrivna i förskolan är lägre jämfört med tidigare budgetperiod. Elever i anpassad gymnasieskola har beräknats öka mer de kommande åren och antalet elever är uppjusterat i volymberäkningen. Som en följd av arbetet med att fler äldre ska kunna bo hemma längre förväntas andelen äldre på särskilt boende minska och antalet hemtjänststimmar per invånare öka.

Tabell 5 – Volymförändring (mnkr) jämfört med föregående år

	2024	2025	2026	Summa
Kommunstyrelse	-1,7	1,8	2,8	3,0
Förskolenämnd	-30,9	-2,0	0,0	-32,9
Grundskolenämnd	-20,0	-12,1	-11	-43,1
Gymnasie och arbetsmarknadsnämnd	-11,2	6,1	8,4	3,4
Socialnämnd	11,4	7,5	3,9	22,9
Vård- och omsorgsnämnd	22,8	26,6	32,6	82,0
Kultur- och fritidsnämnd	-0,6	0,6	0,9	1,0
Natur- och stadsmiljönämnd	1,4	0,7	0,2	2,2
Bygglövs- och tillsynsnämnd	-0,2	0,2	0,4	0,4
Revision	0,0	0,0	0,0	0,0
Överförmyndarverksamhet	0,1	0,0	0,1	0,1
Budget/plan	-29,0	29,4	38,4	38,9

Nämnderna kompenseras till fullo för höjda hyror för Huddinge samhällsfastigheters lokaler och ändrade pensionskostnaderna.

Särskilda budgetförutsättningar

I budgeten prioriteras arbetet med att stärka tryggheten, minska barngrupperna i förskolan, öka andelen pedagoger i grundskolan, förbättra möjligheterna för ungas föreningsverksamhet, en effektivare kommunal organisation samtidigt som invånarna får behålla en större del av sin inkomst.

Samtliga nämnder ges en lönekomensation på en procent, motsvarande 48 miljoner kronor. Detta ska inte tolkas som ett avsteg från tidigare effektiviseringsmål utan som en tillfällig åtgärd till följd av en exceptionell situation med hög inflation.

En mer detaljerad redogörelse för förändringarna i respektive nämnd återfinns under avsnitt 9.

Tabell 6 – Urval av budgetsatsningar 2024–2026 (mnkr)

Urval av budgetförändringar	Nämnd	2024	2025	2026
Lönekomensation	Samtliga	48	48	48
Ökad trygghet	KS	21,9	21,9	21,9
Ökad belysning	KS invest	2,0	2,0	2,0
Mindre barngrupper i förskolan	FSN	30,0	30,0	30,0
Avgiftsfri vecka i förskolan	FSN	7,0	7,0	7,0
Fler lärarassistenter och ökat administrativt stöd	GSN	18	33	33
Hantering av sjunkande volymer i grundskolan	GSN	20,0	20,0	20,0
Förstärkning av socialtjänsten	SN	21,6	12,0	12,0
Ny lag, kunskapsbaserad socialtjänst	RM*		10	10
Mer personal i äldreomsorgen	VON	30,0	30,0	30,0
Sänkt sjukfrånvaro	RM*	2,0	2,0	2,0
Heltid som norm	RM*	4,0	4,0	4,0
Förstärkning av arbetet för social hållbarhet	KS	4,0	4,0	4,0
Ökat stöd till barns föreningsverksamhet	KFN	5,0	5,0	5,0
Ökat vägunderhåll	NSN	5,0	5,0	5,0
Sänkt skatt		32,7	34,3	35,8
Effektivare organisation och sänkta politikerarvoden	KS	-15,2	-15,2	-15,2
Digital modersmålsundervisning	GSN	-15,0	-15,0	-15,0
Minskat stöd till vuxenkultur	KFN	-5,0	-5,0	-5,0

*RM avser reserverade medel

Utredningar/uppdrag

Kommunstyrelsen får i uppdrag att utöka nuvarande felanmälsystem för att även kunna hantera externa aktörer.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med grundskolenämnden och socialnämnden upprätta en särskild handlingsplan för minderåriga som riskerar att hamna i gängkriminalitet.

Förskolenämnden, grundskolenämnden samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att kartlägga personalens språkkunskaper.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att utreda kommunens nuvarande regler för försörjningsstöd samt att ta fram förslag för hur de ska kunna anpassas till lagens miniminivå samt införa fler oanmälda hembesök.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att göra en översyn av studie- och yrkesvägledningen i kommunens skolor. Översynen syftar till att

säkerställa att vägledningens uppdrag strävar mot en effektivare kompetensförsörjning och att verksamheten är dimensionerad för att möta kommunens behov.

Socialnämnden får i uppdrag att kartlägga av våld i nära relationer gällande antalet vuxna och barn som utsätts för, eller bevittnar, våld i hemmet.

Natur- och stadsmiljönämnden får i uppdrag att ta fram en plan för hur Huddinge kommun ska kunna öka andelen livsmedel som produceras inom kommunen.

Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att utreda Huddinge kommuns fritidsgårdars brottsförebyggande effekt.

Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att ta fram en åtgärdsplan för hur antalet konstgräsplaner samt idrottshallar ska kunna utökas till Stockholms läns genomsnitt per invånare.

Exploateringsverksamhet

I resultat från exploateringsverksamheten redovisas nettointäkter från markförsäljningar, intäkter i form av gatukostnads- och exploateringsersättning för investeringar i allmänna anläggningar samt nettokostnader för framtagande av detaljplaner och planprogram.

Resultatet från exploateringsverksamheten är i ekonomiplanen beräknat till en nettointäkt om 355 mnkr för perioden 2024–2026. För 2024 budgeteras ett utfall om totalt 85 mnkr varav 60 mnkr avser nettointäkter från markförsäljning och 40 mnkr avser gatukostnads- och exploateringsersättning. Nettokostnaderna för framtagande av detaljplaner och planprogram uppgår till 15 mnkr. För 2025 och 2026 förväntas intäkterna från markförsäljningen öka men de totala intäkterna för kommande femårsperiod är ca 150 mnkr lägre än motsvarande period i Mål och budget 2023. Förändringarna beror på att intäkter skjutits fram i och med det förändrade marknadsläget. Kommunen har genom avtal med Svenska Kraftnät åtagit sig att betala ersättning för att kraftledningar rivs och exploateringsbar mark skapas. Bedömningen är att ledningarna har rivits 2025 och då ska en ersättning på 47 mnkr betalas ut vilket påverkar resultatet från exploateringsverksamheten.

Plan för samhällsbyggnad

Plan för samhällsbyggnad (se bilaga 3) redovisar projektportföljen för samhällsbyggnadsprojekt och dess konsekvenser samt utgör underlag för beslut om vilka samhällsbyggnadsprojekt som föreslås påbörjas under budgetåret. Tretton exploateringsprojekt och nio investeringsprojekt planeras att starta under 2024, två avslutas: Udden 1 och Rosenhill. Därutöver är Sverigedemokraterna kritiska till byggnationen av höghus på Sjödalsbacken men vill invänta hantering av samrådet innan beslut om projektets framtid fattas.

Lokalkostnader och lokalresursplan

Kommunen och Huddinge Samhällsfastigheter har treåriga hyresavtalsperioder. År 2024 kommer ett nytt treårigt hyresavtal mellan kommunen och Huddinge Samhällsfastigheter att träda i kraft. Prisökningar och högre räntor medför att

hyrorna generellt har ökat. Nämnderna kompenseras för de kostnadsökningar som följer av den nya avtalsperioden med totalt ca 82 mnkr.

Lokalresursplanen (se bilaga 2) innehåller uppdrag och förstudier för att möta nämndernas framtida lokalbehov. 2024 års lokalresursplan har utvecklats utifrån kommunens lokalförsörjningsprocess, föregående års lokalresursplan, och den vidareutvecklar styrprocesser, samarbete med förvaltningar i syfte att säkerställa tillgången av verksamhetslokaler, anläggningar och vissa bostadstyper.

Kommunens verksamhetslokaler och verksamhetsanläggning ska bidra till en ändamålsenlig, effektiv och sund verksamhetsmiljö som skapar förutsättning för hög produktivitet och kvalitet i kommunens verksamheter. Kostnaderna ska vara så låga som möjligt och med största möjliga effektivitet. Detta kräver samordning och planering med ett kommunövergripande perspektiv. Ändamålsenlighet handlar om att verksamheten ska ha lokaler och anläggningar som är anpassade efter verksamhetens behov, med en god arbetsmiljö för kommunens personal.

6. Kostnadseffektiv kvalitet

För att Huddinge ska klara de framtida demografiska utmaningarna behöver verksamheterna effektiviseras på ett långsiktigt hållbart sätt. Målet med effektiviseringsarbetet är att behålla en god kvalitet i verksamheterna samtidigt som varje skattekrona används på bästa möjliga sätt.

Genom att verksamheterna analyserar både kostnader och verksamhetsresultat och jämför nuläget med de kommuner som har en högre effektivitet ges en utgångspunkt och mer djupgående analyser kan påbörjas. En verksamhet bedöms ha en högre effektivitet om den med samma mängd resurser når bättre verksamhetsresultat eller om verksamheten med färre resurser når samma eller bättre verksamhetsresultat. Effektiviteten handlar helt enkelt om hur väl verksamheten lyckas omvandla sina resurser till verksamhetsresultat.

Jämförelsekommuner

Huddinge har följande jämförelsekommuner:

- Haninge, Järfälla, Nacka Sollentuna, Stockholm, Österåker och genomsnittskommunen i Stockholm län

För de verksamheter som har möjlighet ska jämförelsen alltid kompletteras med en grupp kommuner som har liknande förutsättningar att bedriva den specifika verksamheten.

Digitalisering

Ett viktigt verktyg för att klara de kommande årens utmaningar är att nyttja digitaliseringens möjligheter. Syftet är att hitta fler smarta lösningar som ger en effektivare verksamhet och bättre service till de som bor, besöker och verkar i kommunen. Detta förutsätter att medarbetare och chefer systematiskt bedriver verksamhetsutveckling och förändrar arbetssätt inom sin verksamhet, och skapar behovsanpassade tjänster tillsammans med sina målgrupper. I syfte att på ett samlad, prioriterat och effektivt sätt få ut störst nytta av Huddinges ambition

kring digitalisering föreslås en fokusering av de digitala initiativen utifrån tre inriktningar.

Huddinge kommun fokuserar sina digitaliseringsinsatser på att utveckla en mer tillgänglig digital service, smartare arbetssätt, och en mer möjliggörande teknik. Genom denna fokusering uppmuntras kommunens verksamheter att tillvarata invånarens, företagarens och besökarens behov för att erbjuda och tillhandahålla tjänster som är tillgängliga, enkla, tydliga och säkra. Internt kommer fokus att ligga på att nå effektivisering i arbetsprocesser, uppmuntra till ett innovativt klimat, samt göra grundläggande och möjliggörande insatser för ökad funktionalitet och säkerhet i kommunens IT-miljö och den tekniska plattformen. Dessa inriktningar utgör grunden för planering och prioritering i styr- och samverkansmodellen för digitalisering.

7. Mål och vision för Huddinge

Huddinge kommuns strategiska arbete sker genom en kedja med vision, mål och delmål, aktiviteter samt indikatorer. Detta behövs för att uttrycka en politisk vilja, målsättning och inriktning för kommunen. Till följd av återkommande brister i implementering och uppföljning vad gäller strategin finns dock flera skäl att förändra och förbättra dess nuvarande skepnad,. Kommunen kommer att behöva, på ett övergripande plan, implementera nya processer för att säkerställa genomförandet av nödvändiga aktiviteter och uppfyllandet av indikatorer. Det nuvarande arbetssättet bidrar inte heller till en effektiv uppföljning.

När vision, mål och gemensamma värderingar inte är konkret formulerade ökar risken för att arbetet i verksamheten inte går i samklang med invånarnas vilja samt försvårar kommunfullmäktiges uppföljning.

Övergripande målstruktur

Syftet med mål- och resultatstyrning är att sätta övergripande mål för kommunens nämnder och bolag som ger dem möjlighet att välja vilka åtgärder som behöver appliceras för att uppnå målen. För att detta ska fungera behövs det tydliga styrsignaler kring vad verksamheten ska göra, vilka mål som ska uppnås och vad det innebär att uppnå målet. När tolkningsutrymmet för måluppfyllelse blir för stort förlorar målen delar av sitt syfte, i stället för att leda till resultatförbättring genom förbättrad verksamhet riskerar det att leda till resultatförbättring genom förändrad måltolkning.

Nåbara mål, visionära mål och inriktningsmål

Den internationellt mest spridda standarden för hur mål ska formuleras utgår från akronymen SMART (Specifika, Mätbara, Accepterade, Realistiska och Tidsatta) och är bland annat den målstruktur som Ekonomistyrningsverket använder. Syftet är att det vid formuleringen av målen ska framgå hur de mäts och var den nåbara ribban ska placeras. Såväl framtagandet av indikatorer som insamlingen av data enligt indikatorerna behöver vara klart innan man kan formulera mål enligt SMART-kriterierna.

Visionära mål refererar till idealistiska eller utopiska tillstånd, det vill säga något som ligger väldigt långt bort och som snarare kan närmas än uppfyllas. Där målet är att insamlad data ska visa att det faktiska tillståndet har flyttat sig mot målets önskade tillstånd. Inriktningsmål kan matchas snarare än uppfyllas, där den insamlade datan ska visa att den faktiska utvecklingen är i linje med målets önskade riktning.

Genom kommunfullmäktiges mål ska det kunna förvänta sig att förvaltningarna har vidtagit sådana åtgärder att ”smarta” mål blir uppfyllda, visionära mål blir närmade och inriktningsmål blir matchade.

7.1. Huddinges nuvarande målstruktur

Den övergripande visionen – att Huddinge ska vara en av de tre populäraste kommunerna i Stockholms län att bo, besöka och verka i – är som utgångspunkt sund. Det som däremot saknas är hur detta ska mätas. Är det att ha den mest kostnadseffektiva organisationen? De nöjdaste invånarna? Högst ranking för olika intressegrupper? När detta inte är fastställt på förhand är det omöjligt att avgöra om vi rör oss i rätt riktning, eller fel riktning.

Visionen är grunden för målstrukturen, med en otydlig vision följer en oklar målstruktur. Beroende på vad som avses med visionen kan nuvarande målstruktur antingen anses arbeta för visionen, eller mot visionen.

Därutöver har Huddinge kommun gemensamma kärnvärden som avser att prägla all verksamhet, som sägs bidra till att uppnå kommunens vision – men där utfallet i många fall tycks innebära något annat. Kommunens kärnvärden om mod, omtänksamhet, driv och mångfald, som tillsammans bildar en målstruktur och bryts ner till delmål har i många fall inte lyckats väl utan snarare vilselett kommunens arbete ifrån kärnverksamheterna. Sverigedemokraternas bedömning är att kommunens nuvarande mål och visioner måste göras om samt kompletteras med nya nyckelindikatorer på flera områden i syfte att ge hela kommunkoncernen bättre möjligheter att förbättra och kostnadseffektivisera sitt arbete.

Den nuvarande visionen och tillhörande delmål, indikatorer och nyckeltalsnivåer är suboptimalt utformade.

En oklar koppling mellan vision och mål

För att uppnå visionen har kommunfullmäktige antagit nio delmål med tillhörande indikatorer samt målvärden. Varje kommunal nämnd har till uppgift att utarbeta konkreta verksamhetsmål kopplade till de av kommunfullmäktige beslutade delmålen. Nämnderna ska styra och kontrollera att förvaltningarna genomför det som beslutats.

För att underlätta uppföljning, analys och bedömning av om kommunkoncernen är på rätt väg mot målen kompletteras varje mål med ett begränsat antal indikatorer. Dessa är dock återkommande bristfälliga i sin nuvarande form vad gäller konkret koppling mellan övergripande mål och mätbara indikatorer. Mål omvandlas inte till mätbara delar på ett tillfredsställande sätt, vilket skapar osäkerhet kring vilka aktiviteter som faktiskt ska utföras för att nå målen. Därutöver framstår vissa av de föreslagna indikatorerna som olämpliga eller orealistiska, och det förefaller saknas begripliga resonemang bakom valen.

I delmålen finns det återkommande negativa tendenser i flera avseenden. Huddinge har i mål och budget för avsikt att jämföra sin verksamhet med andra kommuner i Stockholms län – Haninge, Järfälla, Nacka, Sollentuna och genomsnittskommunen i Stockholms län. Alla förvaltningar förväntas analysera sina resultat och jämföra dem med dessa jämförelsekommuner. Tyvärr är det inte klart för alla nämnder vilka kommuner Huddinge ska jämföras med, och det är inte heller tydligt hur dessa jämförelser ska genomföras. Jämförelsearbetet tenderar som följd begränsas till att endast jämföra resultat, i stället för alla verktyg, metoder och processer.

Bevis för konkret måluppfyllelse saknas

Det finns fördelar med att kommunfullmäktiges mål är övergripande och brett formulerade, men det krävs då att de avgränsas utifrån det grunduppdrag och det regelverk som gäller för respektive nämnd och bolag.

Måluppfyllelsen överlag är god när det kommer till delmål. Men då det inte leder till ett närmade av det visionära målet indikerar detta att det finns en grundläggande brist i utformningen av delmålen eller en godtycklig bedömning till följd av bristfällig data.

Otydlig koppling mellan fullmäktiges och nämnders mål

Syftet med den övergripande målstrukturen är att nämnderna utifrån fullmäktiges mål ska ta fram egna mål och indikatorer. I flertalet fall har dock mål flyttats från mål och budget till verksamhetsplanen eller enbart omformulerats, vilket inte leder till en nödvändig specificering ur ett nämndperspektiv.

Kärnvärden som stjälper verksamheten

Huddinge kommuns nuvarande kärnvärden – *mod, omtänksamhet, driv och mångfald* – må låta bra på pappret, men kopplingen till kommunens verksamhet är i bästa fall otydlig och i värsta fall kontraproduktiv. En biblioteksverksamhet som frångår mål om att öka läsande för att i stället fokusera på normkritik kan anses modig, men de flesta skulle nog kalla det dumdrigt. En stadsplanering som sätter expansion före folklig förankring kan anses vara driven, men de flesta skulle nog kalla det arrogans. En äldreomsorg som inte ställer krav på att anställda behärskar svenska språket kan anses ha hög mångfald, men de flesta skulle nog kalla det för bristande kvalitet.

På flera olika områden är vi inte bara bland de sämsta kommunerna i hela Stockholms län utan blir också ständigt sämre. I de fall detta sker kan fenomenet inte förklaras av annat än att prioriteringarna av målen och åtgärderna är oklara och att det saknas tydlig kronologisk ordning för resursallokering. Denna brist i organisationens planering och målstrukturer får då motsatt effekt och utgör ett hinder för det som i budgeten var avsikten. Nämligen att ställa invånarnas behov i centrum, vara resultatdrivande samt återkommande analysera hela kommunkoncernen.

7.2. En tydligare målstruktur

Sverigedemokraterna vill ha kvar visionen om att Huddinge ska vara en av de tre populäraste kommunerna i Stockholms län att bo, besöka och verka i. Men för att vi ska kunna nå dit föreslår vi en ny, och tydligare, målstruktur, som utgår från tre målaspekter: kvalitet, effektivitet och attityd.

Syftet med den nya målstrukturen är att vi ska nå det visionära målet. Vi tror att detta sker när verksamheterna i Huddinge håller en objektivt hög kvalitet och effektivitet samt att de som påverkas av kommunen uppskattar arbetet som sker.

Tabell 7 – Ny målstruktur för Huddinge kommun

Ett tryggt, trivsamt och populärt Huddinge		
Kvalitet	Effektivitet	Attityd
En trygg kommun.	Effektiva verksamheter och ansvarsfull ekonomi.	Nöjda och trygga invånare.
En skola som skapar förutsättningar att lyckas.		Nöjda företag.
En omsorg som bryr sig.		Nöjda medarbetare.
En kommun att växa upp i.		
En arbetande kommun.		
En vacker kommun som växer i lagom takt.		

Nämnder och bolags planering

Strukturen ligger som ett paraply över nämnder och bolag och ska speglas i respektive planering. Viktiga signaler i mål och budgettexterna ska fångas upp liksom signaler från andra styrande dokument. Då kommunfullmäktiges mål är övergripande och brett formulerade krävs att de operationaliseras och avgränsas utifrån det grunduppdrag och det regelverk som gäller för respektive nämnd och bolag. Nämnder och bolag kompletterar sina formulerade mål med ett begränsat antal nämnd-/bolagsspecifika indikatorer, sätter etappmål för 2024 och målvärde för 2030.

Kvalitetssäkrade mål och indikatorer

Mål och indikatorer ska i så hög utsträckning som möjligt förhålla sig till SMART-systemet. Indikatorer ska därutöver motiveras utifrån hur de bidrar till en ökad måluppfyllelse samt hur de mäter kommunens verksamhet i förhållande till övergripande trender i länet eller i Sverige.

Kvalitetssäkrad uppföljning.

I uppföljningen ska alla mål och indikatorer analyseras utifrån ett kvalitetsperspektiv. Indikatorer som visar sig sakna relevans för måluppfyllelsen ska ersättas. Stor vikt ska läggas vid att jämföra, analysera och förbättra våra arbetssätt. Kommunen måste arbeta smartare och lära av de kommuner som når bättre resultat men till samma eller en lägre kostnad för kommuninvånarna.

Sverigedemokraterna anser att kommunen tydligare måste ange ansvar för att koppla internrapporteringen till målen, och öka användningen av modern teknik för effektiv datainsamling. För att hantera potentiella scenarier bör en förhandsanalys göras innan data samlas in, med planer för åtgärder om målvärden ej uppnås. Internrapporten bör även inkludera förklaringar till avvikelser eller bristande data.

För att minska klyftan mellan nuläge och mål bör kommunen genomföra särskilda insatser där glappet är särskilt stort. Ett exempel kan vara att ta itu med problemet kring behörighet till gymnasiet, där kommunen för närvarande befinner sig långt från målet. Genom att fokusera på områden med större avstånd till målet kan kommunen snabbare närma sig önskade resultat.

8. Kommunfullmäktiges mål

8.1. Kvalitetsmål

Kvalitetsmålen syftar till att mäta objektiv data för kommunens verksamhet som bidrar till att uppnå visionsmålet.

8.1.1. En trygg kommun

Alla som bor eller vistas i Huddinge ska vara, och känna sig, trygga. Ingen ska vara rädd för att röra sig i kommunen, oavsett tid på dygnet eller tid på året. Huddinge ska uppfylla sina skyldigheter för att stärka tryggheten och motarbeta kriminalitet, både genom samverkan med myndigheter och genom egna insatser och personal. Insatser för att motverka kriminalitet ska implementeras i god tid. Näringsidkare ska känna sig trygga med att etablera och driva verksamhet i Huddinge.

Antalet anmälda brott ska minska i Huddinge och den upplevda och faktiska tryggheten ska stärkas genom fler ordningsvakter och trygghetskameror. Huddinge ska inte ha några utsatta områden.

Tabell 8 – Indikatorer "En trygg kommun"

	2021	2022	2023	Etappmål	Målvärde 2030
Anmälda brott per 10 000 invånare		1 167	-	< 1 167	< 1 000
Kommunala ordningsvakter per 10 000 invånare	-	-	-		
Kommunala trygghetskameror per 10 000 invånare	-	-	-		
Antal utsatta områden	3	3	3	3	0

8.1.2. En skola som skapar förutsättningar att lyckas

Den kommunala grundskolan ska utgå från en enhetlig syn på verksamheten, som sätter trygghet och bildning i centrum. Kommunens utbildningsverksamhet ska utgå från beprövad erfarenhet och forskning. Tryckta läroböcker, papper och penna ska utgöra basen för undervisningen medan digitala läromedel kan användas som ett komplement eller hjälpmedel. Skoldagen i grundskolan ska vara mobilfri för att minska distraktioner och främja lärande och social interaktion. Rörelse och fysisk aktivitet ska vara ett stående inslag varje dag för att öka elevernas välmående och minska risken för ohälsa.

Tabell 9 – Indikatorer "En skola som skapar förutsättningar att lyckas"

	2021	2022	2023	Etappmål	Målvärde 2030
Elever i åk 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen.	77,3	75,5	v 43	78	≥ 89
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, lägeskommun.	89,5	88,9	v 43	90	≥ 96
Elever i åk 9, meritvärde lägeskommun, genomsnitt.	245	242	238	245	267
Gymnasieelever med examen inom 4 år.	61,7	67,9	v 48	>67,9	75

För att indikatorerna för "En skola som skapar förutsättningar att lyckas" ska kunna utgöra bra måttetal behöver de kompletteras med vissa kontrollindikatorer, exempelvis utveckling i jämförelsekommunerna och avvikelse gentemot resultat på nationella provet. Detta för att väga upp för trender som kan finnas i länet eller landet samt förhindra att målet nås via omvägar (glädjebetyg).

8.1.3. En omsorg som bryr sig

Äldreomsorgen ska vara lyhörd och värna om den personliga integriteten. Huddinge ska möjliggöra en kontinuerlig och individanpassad äldreomsorg. Äldre som har levt ett helt liv ska ha rätt att göra sina egna val. Huddinge ska ha en äldreomsorg som präglas av hög kvalitet och tillräckligt med tid för både brukare och personal. Personaltätheten ska vara hög. Antalet olika kontakter som brukare har inom omsorgsverksamhet ska minska. Funktionsvarierade, äldre och deras närstående ska kunna påverka den vård, service och omsorg som finns i Huddinge. De äldres individuella önskemål och preferenser ska respekteras.

I dag mäter vård- och omsorgsnämnden antal anställda, fördelning mellan heltids- och deltidsanställda samt fördelning mellan män och kvinnor.

Sverigedemokraterna ser ingen anledning att justera dessa, däremot ser vi att det saknas ett mått i form av brukare per heltidsekvivalent. Vi ser också ett problem i att det inte presenteras statistik kring köhantering för vård- och omsorgsboende.

Tabell 10 – Indikatorer "En omsorg som bryr sig"

	2021	2022	2023	Etappmål	Målvärde 2030
Personaltäthet i den kommunala äldreomsorgen	-	-	-		
Kötid inom vård- och omsorgsboende	-	-	-		
Andel medarbetare med adekvat utbildning för uppdraget.*	74,2	75,8	82	85	90

*Andel medarbetare med adekvat utbildning för uppdraget avser stödassistenter och stödpedagoger för funktionshinderomsorgen, samt undersköterskor för äldreomsorgen.

8.1.4. En kommun att växa upp i

Huddinge ska vara en kommun som barnfamiljer aktivt väljer. Det kräver förskolor med små barngrupper, goda möjligheter att kombinera småbarnslivet med arbetet samt bra förutsättningar för barn att ägna sig åt föreningsverksamhet.

Genom att satsa på barn och ungdomars föreningsverksamhet skapar vi goda förutsättningar för att bygga en gemenskap över hela kommunen och en tydlig väg in i samhället för barn i utsatta områden.

Tabell 11 – Indikatorer "En kommun att växa upp i"

	2021	2022	2023	Etappmål	Målvärde 2030
Storlek, barngrupper, förskola.		5,6	-	< 5,6	< 5,0
Deltagartillfällen i idrottsföreningar antal/inv 7-20 år	31,1	-	-	33	40
Antal idrottshallar per 10 000 invånare.		0,97	-	-	> 0,97
Antal konstgräsplaner per 10 000 invånare.		2,39	-	-	> 2,39
Antal aktivitetstillfällen per 1 000 invånare (0–18 år) i kommunens bibliotek.	7,1	17,2	-	> 17,2	25
Valdeltagande i kommunvalet (%).	-	74,3	-	78	82

8.1.5. En arbetande kommun

Alla vuxna som kan arbeta ska arbeta. Jobbet är vägen in i samhället och ett välfungerande näringsliv är en förutsättning för en välfungerande och välfinansierad välfärd. Det ska därför finnas goda förutsättningar för företag att växa och därmed skapa nya arbetstillfällen i hela kommunen. Ett bra företagsklimat med god service och bemötande är viktigt för att uppmuntra och stötta företagsamheten och sysselsättningen i hela Huddinge. Regelbördan för företag och kostnader kopplade till tillstånd, tillsyn m.m. ska minska.

Tabell 12 – Indikatorer "En arbetande kommun"

	2021	2022	2023	Etappmål	Målvärde 2030
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, % av befolkningen.	0,66	0,56	-	0,56	0,60
Arbetslöshet i kommunen (%)	8,4	7,4	6,7	≤ 6,7	< 6,0
Arbetsplatskvot.	0,85	v 47	-	> 0,86	1,0

8.1.6. En vacker kommun som växer i en lagom takt

Huddinge behöver en tillräcklig byggtakt för att säkerställa kommunens åtaganden, men exploateringen måste ha fler värden än att bara skapa fler bostäder och arbetsplatser. Byggnation ska ta sin utgångspunkt i att Huddinges invånare ska ha nära till grönområden och att byggnation ska ske med ett större inflytande från närboende för att skapa ett större folkligt stöd. Våningsantalet vid nybyggnation ska i huvudsak anpassas till den befintliga bebyggelsen i området.

Närheten till grönområden och goda förbindelser med Stockholm gör Huddinge unikt, det ska bevaras. Tillgången till sjöar är ytterligare en styrka, även om det är och har varit ett problem att säkerställa att de är tillräckligt rena. Detta bör förstärkas, med fler badplatser och mer service i anslutning till badplatserna.

Tabell 13 – Indikatorer "En vacker kommun som växer i en lagom takt"

	2021	2022	2023	Etappmål	Målvärde 2030
Andel invånare som har max 300 meter till mindre grönyta eller park eller max 800 meter till större grönyta eller park.	-	-	-	-	99
Sjöar med god ekologisk status (%).	50			50	100

*Från 2020 finns enbart uppdelad data för respektive avstånd, i senaste mätningen från 2020 var det 96,62 av invånarna som hade max 300 meter till grönyta eller park.

8.2. Effektivitetsmål

Om ett alltför stort och ensidigt fokus hamnar på kvalitetsmålen riskerar det att leda till att visionsmålet inte uppnås, exempelvis genom att kostnaderna i nämnderna stiger okontrollerat. Därför behövs det även effektivitetsmål.

8.2.1. Effektiva verksamheter och ansvarsfull ekonomi

Skattemedel ska användas effektivt och ansvarsfullt. En sund ekonomi är avgörande för att klara framtidens välfärd. Kommunen ska ha en tydlig ekonomisk styrning som möjliggör en lägre skattesats. Samtliga kommunens verksamheter ska ha en ekonomi i balans och systematiskt arbeta med effektiviseringar. De kommunägda bolagen ska ha god ekonomi som bidrar till att kommunkoncernens låneskuld hålls stabil. Taket för låneskulden ligger fast på 85 tkr per invånare.

Huddinge kommun ska välkomna en mångfald av aktörer som bidrar till att ge god välfärd för Huddinges invånare. I nya lokaler ska verksamheterna kunna bedrivas ändamålsenligt och kostnadseffektivt.

Genom ett effektivt och förstärkt upphandlingsarbete ska kostnaderna sänkas och framtida kostnadsökningar förebyggas.

Huddinge har på många områden högre kostnader än andra jämförbara kommuner. Stor vikt ska läggas på att jämföra, analysera och förbättra vårt arbetssätt. Kommunen måste arbeta smartare och lära av de kommuner som når lika bra eller bättre resultat men till en lägre kostnad för kommuninvånarna. Lärande för förbättring ska genomsyra kommunens planering och uppföljning av verksamheterna.

Tabell 14 – Indikatorer "Effektiva verksamheter och ansvarsfull ekonomi"

	2021	2022	2023	Etappmål	Målvärde 2030
Nettokostnadsavvikelse i nämnd.	-	-	-	-	I linje med jfm.k
Kommunalskatt	19,77	19,47	19,47	19,37	Genomsnitt län
Låneskuld tkr/inv.	50	47	49	≤ 85	≤ 85

8.3. Attitydsmål

Visionsmålet om att vara topp 3 i länet är i stora drag ett attitydsmål. Huddinge kan ha den objektivt bästa verksamheten och en låg skatt utan att invånarna är nöjda. Syftet med attitydsmålen är att mäta invånarnas inställning till det arbete som sker. Medan kommunen har hög kontroll över kvalitets- och effektivitetsmål är kontrollen över attitydsmålen desto sämre. Däremot kan de uttolkas som ett

resultat av såväl kvalitets- som effektivitetsmål. När verksamheten levererar hög kvalitet till en låg kostnad bör detta rimligtvis avspeglas i invånares, besökare, näringsidkare och medarbetares uppfattning av kommunen.

8.3.1. Trygga och nöjda invånare

Tabell 15 – Indikatorer "Trygga och nöjda invånare"

	2021	2022	2023	Etappmål	Målvärde 2030
Andel invånare som upplever att kommunen är en bra plats att leva och bo på.	89	93,4	v 51	> 2023	> 94
Andel invånare som skulle rekommendera andra att flytta till kommunen (%).	52	56		> 56	Topp tre i länet
Placering kommunranking, SKR.					
Placering, trygghet och säkerhet, SKR.	96				
Andel invånare som är trygga utomhus i området där de bor när det är mörkt ute.	63	68,5	v 51	> 2023	> 80
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS.	79	80	v 49	83	90
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – helhetssyn, andel (%).	-	80	78	82	85
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg – helhetssyn, andel (%).	-	72	76	78	83
Bra utbud av allmänna träningsplatser utomhus i kommunen, andel (%)	67,0	64,6	-	67,0	75,0

8.3.2. Nöjda företagare

Tabell 16 – Indikatorer "Nöjda företagare"

	2021	2022	2023	Etappmål	Målvärde 2030
Placering, lokalt företagsklimat, SN.	140	186	175	< 175	< 100
Placering, lokalt företagsklimat, brott och otrygghet, SN.	206	262	281	< 281	< 100
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) – Totalt, NKI.	74	72	-	75	> 80
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt), ranking.		147	-	< 147	< 100

8.3.3. Nöjda medarbetare

Tabell 17 – Indikatorer "Nöjda medarbetare"

	2021	2022	2023	Etappmål	Målvärde 2030
Sjukfrånvaro (%).		8,7	7,8	< 7,8	≤ 6,9
Medarbetarengagemang (HME total nivå) (%).	79	80	81	> 80	> 82
Medarbetarenkät, prestationsnivå.					
Medarbetarenkät, målkvalitet.					
Medarbetarenkät, arbetsrelaterad utmattning.					

9. Nämnder

9.1. Kommunstyrelsen

Styrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders, och eventuella gemensamma nämnders, verksamhet. Styrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i kommunala bolag, stiftelser och kommunalförbund.

Styrelsen ska leda kommunens verksamhet genom att utöva en samordnad styrning och leda arbetet med att ta fram styrdokument för kommunen. Styrelsen ska följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning och fortlöpande, i samråd med nämnderna, följa upp de fastställda målen och återrapportera till fullmäktige.

Tabell 18 – Driftbudget, kommunstyrelsen, tkr

Verksamhet	Budget 2023	Förändring jämfört med budget				Budget 2024	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Kommunstyrelse	704 629	-1 701	700	3 500	36 487	743 615	38 986	5,5
	Budget 2024	Förändring jämfört med budget				Plan 2025	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Kommunstyrelse	743 615	1 838	0	0	-9 700	735 753	-7 862	-1,1
	Plan 2025	Förändring jämfört med budget				Plan 2026	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Kommunstyrelse	735 753	2 829	0	0	0	738 582	2 829	0,4

9.1.1. Ökad trygghet

För att stärka tryggheten i Huddinge kommun föreslår Sverigedemokraterna en kraftig utökning av såväl trygghetskameror som ordningsvakter samt dedikerade resurser för att stärka grannsamverkan.

Förslaget innebär en utökad ram om 21,9 miljoner kronor jämfört med 2023 års budget.

9.1.2. Fokus på kärnuppdraget

Kommunstyrelsen har ett brett ansvarsområde, detta har dock resulterat i en otydlighet kring vad kommunen faktiskt bör arbeta med och där kommunikation blivit allt viktigare, på bekostnad av resultat. Sverigedemokraterna vill se ett tydligare fokus på verksamheten och föreslår därför en allmän effektivisering på två procent av ramanslaget. Exempel på funktioner som bör ses över är storleken på kommunikationsavdelningen, annonsering i sociala medier och tryckt press, utgivning av en egen tidning, tillhandahållandet av bilar för politiker och tjänstemän, utdelning av kommunala priser med mera.

Förslaget innebär en minskad ram om 14,1 miljoner kronor jämfört med 2023 års budget.

9.1.3. En kostnadseffektiv politisk organisation

De politiska partierna har varit undantagna från alla former av effektiviseringskrav som har ställts på övriga verksamheter i Huddinge kommun samtidigt som arvoden för hel- eller deltidspolitiker ligger på en nivå som är högre än motiverat. Sverigedemokraterna ställer sig kritiska till att arvodesnivåer justeras efter löneutveckling i Huddinge kommun. Vi föreslår att de i stället sänks till, och regleras i enlighet med, arvudet för riksdagsledamöter, vilket skulle motsvara en sänkning om cirka 14 procent. Detta får även bäring på utbetalningen av stöd för politiska sekreterare. För partistödet föreslår Sverigedemokraterna en sänkning med 25 procent. Därutöver sker vissa förändringar arvoden för förtroendevalda och nämndordförande samt antalet kommunalråd till följd av felberäkningar i 2023 års budget.

Förslagen innebär sammantaget en minskad ram om 1,1 miljoner kronor jämfört med 2023 års budget.

Övriga ramförändringar:

- Uppräkning: i ramen inkluderas lönekompensation om en procent
- Val till Europaparlamentet 2024 (2 700 tkr)
- Avgifter till förbund (100 tkr)
- SBF (1 100 tkr)
- Handlingsplan lokalförsörjning (-700 tkr)
- Utredning, äldrevänlig kommun (-200 tkr)
- Städupphandling, effekthemtagning (-409 tkr)
- Platsutveckling, Huddinge som besöksdestination (-1000 tkr)
- Utredda samlad funktion för kost- och måltidsbespisning (-500 tkr)
- Kartlägga orsaker bakom sjukfrånvarotalen (-300 tkr)
- Utredda möjligheten att införa heltid som norm (-300 tkr)
- Utredda finansiella mål (-300 tkr)
- Utredda möjligheterna till språkkompetensutveckling (-300 tkr)
- Miljöprogram – handlingsplan, tillfällig förstärkning (-500 tkr)
- Geodatatjänster (-1 000 tkr)
- Överflytt ansvar av färdtjänst och riksfärdtjänst (2 643 tkr)
- Objektsledare digitalisering (-3 400 tkr)
- Nämndsekreterare omorganisation justering (-300 tkr)
- Kommunikation omorganisation justering (-440 tkr)
- Omställningsmedel från reserverade medel (10 000 tkr)
- Höjt PO-pålägg (913 tkr)
- Miljöprogrammet (500 tkr)
- Miljöprogrammet vattenresurs (1 000 tkr)
- Social hållbarhet/demokrati/äldreperspektiv (4 000 tkr)
- Lokaler och handlingsplaner (5 000 tkr)

- Nytt kommunhus (10 000 tkr)
- Attraktiv arbetsgivare (1 000 tkr)
- Arrangemang/evenemang (500 tkr)

Investeringar

Kommunstyrelsen tilldelas 298 mnkr i investeringsram 2024, 343 mnkr 2025 och 376 mnkr 2026. Av det utgör 167 mnkr 2024, 269 mnkr 2025 och 302 mnkr 2026 samhällsbyggnadsinvesteringar (se bilaga: Plan för samhällsbyggnad). Övriga investeringar avser främst IT hårdvara samt investeringsreserv för lokalförsörjning om 50 mnkr. Utbyggnaden av trygghetskameror fortsätter under 2024 med en budget på 12,7 mnkr

9.2. Förskolenämnden

Förskolenämnden ansvarar för förskola, pedagogisk omsorg samt öppen förskola. Nämnden ansvarar även för tillsyn av dessa verksamheter.

Sverigedemokraterna anser att förskolans främsta uppgift är att stimulera och främja alla barns utveckling, nyfikenhet och livslånga lust att lära. Hänsyn ska tas till alla barns olika behov och förutsättningar och stöd ska ges för att alla barn ska utvecklas så långt som möjligt. Förskolan ska vara en plats för lek, gemenskap och övning i sociala samspel. Barnen ska ges grundläggande kunskaper om demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Förskolan ska lära ut respekt för djur och natur genom regelbunden vistelse i skog och mark samt grundläggande kunskaper om allemansrätten. Förskolan ska uppmuntra barnens läslust genom att ha högläsning i fysiska böcker redan från de lägsta åldrarna.

Förskolenämnden ska samverka med andra nämnder och myndigheter inom och utom kommunen i syfte att uppnå en effektiv och ändamålsenlig verksamhet för kommunen som helhet. Nämnden ska särskilt samverka med socialnämnden, samt vård- och omsorgsnämnden.

Tabell 19 – Driftbudget, förskolenämnden, tkr

Verksamhet	Budget 2023	Förändring jämfört med budget				Budget 2024	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Nämnd, ledning	7 866	-21	0	0	-200	7 646	-221	-2,8
Förskola	904 869	-30 859	10 845	7 300	39 579	931 734	26 865	3,0
Summa	912 735	-30 880	10 845	7 300	39 379	939 379	26 644	2,9
	Budget 2024	Förändring jämfört med budget				Plan 2025	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Nämnd, ledning	7 646	22	0	0	0	7 668	22	0,3
Förskola	931 734	-2 071	0	0	0	929 663	-2 071	-0,2
Summa	939 379	-2 049	0	0	0	937 330	-2 049	-0,2
	Plan 2025	Förändring jämfört med budget				Plan 2026	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Nämnd, ledning	7668	34	0	0	0	7 702	34	0,4
Förskola	929 663	0	0	0	0	929 663	0	0,0
Summa	937 330	34	0	0	0	937 365	0	0,0

9.2.1. Tillskott för mindre barngrupper

När volymerna minskar sätter det press på förskoleverksamheten där risken är att förskolor läggs ner. Sverigedemokraterna ser i stället de sjunkande volymerna som ett tillfälle då kommunen kan intensifiera arbetet med att minska barngrupperna i förskolan. Vi föreslår därför att den förskolenämnden kompenseras för de minskade volymerna.

Förslaget innebär utökad ram om 30,0 miljoner kronor jämfört med 2023 års budget.

9.2.2. Avgiftsfri månad i förskolan

För att avgifterna i förskolan ska vara mer rättvisa i förhållande till barnets närvaro och för att stärka barnfamiljernas ekonomi i tider med hög inflation och räntor föreslår vi att det införs en avgiftsfri månad i Huddinges kommunala förskolor.

Förslaget innebär en utökad ram om 7,0 miljoner kronor jämfört med 2023 års budget.

Övriga ramförändringar:

- Uppräkning: i ramen inkluderas lönekomensation om en procent.
- Städupphandling, effekthemtagning (-3 587 tkr).
- Tidigareläggning av strukturplan (-200 tkr).
- Höjt PO-pålägg inkl. externa utförare (6 166 tkr).

Investeringar

Förskolenämnden tilldelas 6,5 mnkr i investeringsram 2024, 9,5 mnkr 2025 och 6,5 mnkr 2026. Investeringarna består av inventarier till befintliga och nya lokaler.

9.3. Grundskolenämnden

Grundskolenämnden ansvarar för grundskola, skolbarnsomsorg, förskoleklass samt anpassad grundskola.

Grundskolenämnden ska samverka med andra nämnder och myndigheter inom och utom kommunen i syfte att uppnå en effektiv och ändamålsenlig verksamhet för kommunen som helhet. Nämnden ska särskilt samverka med socialnämnden, samt vård- och omsorgsnämnden.

Tabell 20 – Driftbudget, grundskolenämnden, tkr

Verksamhet	Budget 2023	Förändring jämfört med budget				Budget 2024	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Nämnd, ledning	36 534	-100	0	0	-300	36 134	-100	-1,1
Grundskola, fritidshem	1 886 799	-19 923	25 626	15 302	31 150	1 938 954	52 155	2,8
Anpassad grundskola	129 334	0	0	798	737	130 869	1 535	1,2
Summa	2 052 667	-20 023	25 626	16 100	31 587	2 105 957	53 290	2,6

	Budget 2024	Förändring jämfört med budget				Plan 2025	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Nämnd, ledning	36 134	108	0	0	0	36 242	108	0,3
Grundskola, fritidshem	1 938 954	-12 241	0	0	14 114	1 940 827	1 873	0,1
Anpassad grundskola	130 869	0	0	0	0	130 869	0	0,0
Summa	2 105 957	-12 133	0	0	14 144	2 107 938	1 981	0,1

	Plan 2025	Förändring jämfört med budget				Plan 2026	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Nämnd, ledning	36 242	166	0	0	0	36 409	166	0,5
Grundskola, fritidshem	1 940 827	-11 143	0	0	-768	1 928 916	-11 910	-0,6
Anpassad grundskola	130 869	0	0	0	0	130 869	0	0,0
Summa	2 107 938	-10 976	0	0	0	2 096 962	-11 744	-0,6

9.3.1. Digital modersmålsundervisning

Sveriges kommuner är skyldiga att erbjuda modersmålsundervisning från och med förskoleklass för elever som har ett annat modersmål än svenska. Den nuvarande formen för hur detta erbjuds i Huddinge kommun är dock väldigt kostsam och ineffektiv. Sverigedemokraterna föreslår därför att ersätta nuvarande system genom att i stället erbjuda fjärrundervisning i modersmål vilket skapar mer lugn och ro, bättre resursfördelning, högre kvalitet och en lägre totalkostnad.

På längre, då fjärrundervisning kan samordnas med flera kommuner, kan detta leda till en stor besparing för kommunen.

Förslaget innebär minskad ram om 15,0 miljoner kronor jämfört med 2023 års budget.

9.3.2. Central organisation för didaktisk utveckling

Alla elever i skolor drivna av Huddinge kommun ska få en likvärdig och god kunskapsgrund att stå på. Det innebär att Huddinge kommun ska ha ett gemensamt didaktiskt och pedagogiskt arbetssätt, som alla kommunala skolor arbetar efter. Arbetssättet ska ledas av en utvecklingsenhet vid

grundskoleförvaltningen, som ansvarar för undervisningsplan, framtagning av prov, lektionsmaterial och fortbildning av kommunens lärare. Vid varje skola ska det finnas en förstelärare inom varje ämne, eller ämnesområde, som arbetsleder kommunens lärare i utförandet av den didaktiska planen.

Huddinges elever och föräldrar ska kunna lita på att de får en likvärdig utbildning med hög kvalitet. Skolan är också skyldig enligt lag att följa den nationella läroplanen. Att utforma centrala riktlinjer och en gemensam organisation för den didaktiska verksamheten kommer således att skapa trygghet och trovärdighet i att utbildningen håller högsta möjliga kvalitet på en likvärdig nivå. Systemet kommer hjälpa nya lärare att lära av de mer erfarna, och bli tryggare i sin yrkesroll. Det kommer också minska slumpfaktorn i undervisningens kvalitet.

Betygsinflation är ett tilltagande problem, där betyg höjs efter krav från eleven eller föräldrar. Det är dåligt både för den enskilda eleven, för skolsystemet trovärdighet och för kvalitén på utbildningen. Genom ett gemensamt arbetssätt på Huddinges kommunala skolor kan betygsinflationen motverkas och följas upp inom den kommunala skolverksamheten. Betyg satta på felaktiga grunder kommer kunna följas upp och upptäckas, vilket leder till en högre trovärdighet i skolans betygssättning och till bättre uppföljning av skolornas resultat.

Förslaget innebär utökad ram om 3,0 miljoner kronor jämfört med 2023 års budget.

9.3.3. Fler lärarassistenter

Lärare bör spendera så mycket tid som möjligt med eleverna. Därför föreslår Sverigedemokraterna att det anställs fler lärarassistenter för att avlasta lärarnas administrativa uppgifter.

Förslaget innebär en utökad ram på 15 miljoner kronor 2024 och 30 miljoner kronor 2025 och framåt jämfört med 2023 års budget.

9.3.4. Hantering av avtagande volymer

Grundskolenämnden dras likt förskolenämnden med problemet med att färre barn blir inskrivna i grundskolan. För att undvika att tjänster sägs upp väger vi därför upp för volymtappet, det innebär även att lärartätheten höjs.

Förslaget innebär en utökad ram på 20,0 miljoner kronor jämfört med 2023 års budget.

Övriga ramförändringar:

- Uppräkning: i ramen inkluderas lönekompensation om en procent
- Städupphandling, effekthemtagning (-4 940 tkr)
- Tidigareläggning av strukturplan (-300 tkr)
- Stärkta skolbibliotek, generella statsbidrag (-273 tkr)
- Nationella prov, generella statsbidrag (-1 345 tkr)
- Övriga generella statsbidrag, avrundning (18 tkr)
- Objektsledare digitalisering (850 tkr)

- Höjt PO-pålägg inkl. externa utförare (13 366 tkr)
- Statsbidrag, Digitala nationella prov (1 211 tkr)

Investeringar

Grundskolenämnden tilldelas 31 mnkr i investeringsram 2024, 16 mnkr 2025 och 16 mnkr 2026. De största posterna är reinvesteringar i inventarier samt att 20 mnkr avsatts 2024 för inventarier till den nybyggda Utsäljeskolan.

9.4. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden ansvarar för gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning, undervisning i svenska för invandrare (SFI) samt särskild utbildning för vuxna. Nämnden är också huvudman för all myndighetsutövning inom ekonomiskt bistånd inklusive dödsbouppteckning, tillhandahållandet av kommunala arbetsmarknadsåtgärder, mottagandet av vissa nyanlända samt handläggning av bostadsförturer av sociala och medicinska skäl.

Kärnan i den Sverigedemokratiska utbildningspolitiken för den kommunala gymnasieskolan är att utbildningen ska vara av hög kvalitet och bygga på en likvärdig och gemensam grund. Kommunpolitiken har ett stort ansvar för att säkerställa att en kvalitativ gymnasieutbildning, baserad på professionella värden och seriös didaktisk forskning, erbjuds till alla Huddinges ungdomar. Gymnasieskolan är ett delmål på vägen in i vuxenlivet där eleverna ska förberedas för högre studier eller yrkesliv. För att säkerställa att alla elever ges förutsättningar att klara gymnasieutbildningen krävs att skolorna erbjuder stöd i tillräcklig utsträckning.

Vuxenutbildningen ska hålla hög kvalitet och erbjuda möjlighet för den som läst ett yrkesförberedande program att senare i livet läsa in ämnen för högre studier. För att möta behovet hos en föränderlig arbetsmarknad fyller vuxenskolan en viktig funktion för omskolning.

Tabell 21 – Driftbudget, gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden, tkr

Verksamhet	Budget 2023	Förändring jämfört med budget				Budget 2024	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Nämnd, ledning	24 585	-70	0	0	79	24 594	9	0,0
Gymnasieskola	533 508	5 386	8 542	2 880	11 757	562 073	28 565	5,4
Vuxenutbildning	78 956	-424	0	400	635	79 566	611	0,8
Anpassad gymnasieskola, särvux	37 433	1 500	0	0	0	38 933	1 500	4,0
Ek. bistånd, arbetsmarknadsåtgärder, flyktingmottagande	142 855	-17 566	0	720	-420	125 590	-17 266	-12,1
Övrigt	0	0	0	0	0	0	0	-
Summa	817 337	-11 173	8 542	4 000	12 051	830 757	13 420	1,6

	Budget 2024	Förändring jämfört med budget				Plan 2025	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Nämnd, ledning	24 594	75	0	0	0	24 670	75	0,3
Gymnasieskola	562 073	4 763	1 098	0	1 265	569 199	7 126	1,3
Vuxenutbildning	79 566	457	0	0	303	80 327	760	1,0
Anpassad gymnasieskola, särvux	38 933	0	0	0	0	38 933	0	0,0
Ek. bistånd, arbetsmarknadsåtgärder, flyktingmottagande	125 590	825	0	0	-3 000	123 415	-2 175	-1,7
Övrigt	0	0	0	0	0	0	0	-
Summa	830 757	6 121	1 098	0	-1 432	836 543	5 787	0,7

	Plan 2026	Förändring jämfört med budget				Plan 2026	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Nämnd, ledning	24 670	116	0	0	0	24 785	116	0,5

Gymnasieskola	569 199	6 308	1 455	0	-453	576 509	7 310	1,3
Vuxenutbildning	80 327	706	0	0	0	81 032	706	0,9
Anpassad gymnasieskola, sär vux Ek. bistånd, arbetsmarknadsåtgärder, flyktingmottagande	38 933	0	0	0	0	38 933	0	0,0
Övrigt	123 415	1 274	0	0	0	124 689	1 274	1,0
Summa	836 543	8 403	1 455	0	-453	845 948	9 405	1,1

Övriga ramförändringar:

- Uppräkning: i ramen inkluderas lönekompensation om en procent
- Städupp handling, effekthemtagning (-821 tkr)
- Framtagande av strukturprogram för komvux (-600 tkr)
- Utredda samlokalisering anpassad gymnasieskola och anpassad grundskola (-200 tkr)
- Objektsledare digitalisering (1 700 tkr)
- Programvalspriser 3,4 % (7 500 tkr)
- Programprishöjning Introduktionsprogrammet (1 300 tkr)
- Höjt PO-pålägg (3 221 tkr)
- Statsbidrag grundläggande behörighet yrkesprogram (638 tkr)
- Statsbidrag förstärkning av SFI (313 tkr)
- Ändrad riksnorm försörjningsstöd (5 300 tkr)
- Effektivisering av organisation och minskade volymer (-16 800 tkr)
- Omställningsarbete avseende boende för nyanlända (-2 000 tkr)
- Generellt statsbidrag med anledning av kriget i Ukraina (-4 100 tkr)
- Admin i syfte att kunna erbjuda fler sommarjobb (-200 tkr)

9.5. Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för samordning av kommunens preventionsarbete samt för att bedriva ett förebyggande och uppsökande arbete där målsättningen är att nå individer innan problem blivit för stora. Människor som har behov ska få stöd att förbättra sin livssituation.

Sverigedemokraterna anser att samhällets viktigaste och mest grundläggande gemenskap är familjen. Starka och trygga familjer är en förutsättning för ett harmoniskt samhälle. Målet för politiken bör vara att stötta familjer, utan att inskränka på deras handlingsfrihet. Huddinge ska ha starka skyddsnet som stödjer barn i de fall föräldrarna sviker sitt ansvar eller inte har förmåga att ta hand om sina barn. Huddinge ska alltid sätta barnets bästa främst.

Socialnämnden har ansvar för kommunens individ- och familjeomsorg och erbjuder råd, stöd, vård och behandling till barn, ungdomar och vuxna med beroendeproblematik, våldsproblematik eller våldsutsatthet, kriminella avhoppare samt vuxna med psykisk funktionsnedsättning. För brukare inom socialpsykiatriens särskilda boenden och biståndsbedömd sysselsättning som har behov av hälso-

och sjukvårdsinsatser, utförs dessa av vård- och omsorgsnämndens hälso- och sjukvårdsorganisation. I uppdraget ingår även mottagandet av ensamkommande barn samt ansvar för bidrag till verksamhetsanknutna frivilligorganisationer.

Tabell 22 – Driftbudget, socialnämnden, tkr

Verksamhet	Budget 2023	Förändring jämfört med budget				Budget 2024	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Individ-/familjeomsorg m.m.	453 987	11 443	800	2 900	23 201	492 331	38 344	8,4
	Budget 2024	Förändring jämfört med budget				Plan 2025	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Individ-/familjeomsorg m.m.	492 331	7 541	0	0	-2 400	497 472	5 141	1,0
	Plan 2025	Förändring jämfört med budget				Plan 2026	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Individ-/familjeomsorg m.m.	497 472	3 921	0	0	0	501 393	3 921	0,8

9.5.1. Medel för att hantera ökad belastning

Regeringen har överlämnat en lagrådsremiss som föreslår åtgärder som ska förbättra skyddet för och stödet till personer som behöver skyddat boende. Åtgärderna ska också stärka barnrättsperspektivet för barn som följer med en vårdnadshavare till ett skyddat boende.

Barn som följer med en vårdnadshavare till ett skyddat boende ska bedömas och beviljas insatsen individuellt, och socialnämnden ska ansvara för att tillgodose barnets behov av stöd- och hjälpinsatser. Regeringen lämnar även förslag som rör bestämmanderätten över barnet under den tid barnet är placerat.

Kommunens kostnad för den nya lagen uppskattas till cirka 7,5 miljoner om året baserat på att den genomsnittliga placeringstiden förlängs från tre till fyra månader samt att priset i tillståndspliktigt boende ökar jämfört med de krav som ställs på boende i och med nuvarande lagstiftning. I lagrådsremissen föreslås den nya lagen träda i kraft den 1 mars 2024, vilket även anges i regeringens budgetproposition.

Huddinges socialtjänst prognosticerar därutöver för ett ökat antal placeringar till följd av den växande kriminaliteten och Sverigedemokraterna föreslår därför att medel tillförs för att hantera situationen.

Förslaget innebär en utökad ram om 21,6 miljoner kronor jämfört med 2023 års budget.

9.5.2. Ny socialtjänstlag

Under 2024 kommer en ny socialtjänstlag presenteras för omställningen till en långsiktigt hållbar, mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst. Regeringen avser att lämna en lagrådsremiss om en ny socialtjänst senvåren 2024 och den nya lagen kan träda i kraft under 2025. Regeringens budgetproposition innebär att kommunerna kommer att tillföras 63 miljoner kronor 2025 och därefter 126 miljoner kronor årligen. Reformen innebär förutom den nya

socialtjänstlagen ett långsiktigt stöd till kommunerna för omställning, genom en bemannings- och kompetenssatsning och en överenskommelse med SKR som innebär ökade statsbidrag med 220 miljoner kronor 2024, 1 220 miljoner kronor 2025 och 2 220 miljoner kronor årligen för 2026–2028.

När Mittenstyret i budgeten för 2023 tillförde 20,9 miljoner kronor till socialnämnden och reserverade medel för att möta det kommande kravet på en mer kunskapsbaserad socialtjänst gjordes det utifrån att lagen skulle träda i kraft under första halvan av 2024. Redan då stod det klart att en sådan lag inte skulle ha möjlighet att finnas på plats inom den planerade tidsperioden.

När det nu finns en tidplan för lagen finns det ett antal aspekter att förhålla sig till i arbetet med omställningen. Det finns bland annat ett behov av stärkt statistikunderlag där regeringen har gett en utredare i uppdrag att föreslå ett samlat regelverk för socialtjänstdataregister (redovisas 1 juli 2024), regeringen har även gett Socialstyrelsen i uppdrag att analysera kommunernas förutsättningar och behov av införandet av en socialtjänstdataregisterlag (redovisas 19 april 2024).

Redan nu innebär den påbörjade omställningen i Huddinge kommun att det blir ett dubbelarbete. För att undvika att delar eller hela arbetet behöver göras om föreslår Sverigedemokraterna att budgetposten för omställningen mot den nya lagen kvarstår på 2023 års nivå, 12,5 miljoner kronor. Detta innebär även att det, utöver tydligare förutsättningar, kommer att finnas statlig finansiering att tillgå inför att lagen träder i kraft.

Övriga ramförändringar:

- Uppräkning: i ramen inkluderas lönekompensation om en procent
- Städupphandling, effekthemtagning (-266 tkr)
- Statsbidrag, Skyddat boende våldsutsatta (1 976 tkr)
- Höjt PO-pålägg (2 291 tkr)

Investeringar

Socialnämnden tilldelas 0,8 mnkr per år i investeringsram 2024 – 2026 som främst avser reinvesteringar i inventarier.

9.6. Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för omsorg, hälso- och sjukvård, kost- och dietfrågor samt färdtjänst för äldre människor och personer med motsvarande behov på grund av åldersrelaterade sjukdomar.

Vård- och omsorgsnämnden riktar sig till äldre och personer med autism eller autismliknande tillstånd, fysiska och/eller intellektuella funktionsnedsättningar samt deras anhöriga. Nämnden erbjuder olika former av stöd, service, vård och omsorg för att nämndens målgrupper ska kunna leva ett så självständigt och bra liv som möjligt. Nämnden ansvarar för hela processen från uppsökande arbete och

utredningar av behov, till beslut, utförande, uppföljning och utveckling av insatser.

Insatserna utförs såväl i egen- som i extern regi. Nämndens hälso- och sjukvårdsorganisation utför även hälso- och sjukvårdsinsatser för socialnämndens brukare inom socialpsykiatrins särskilda boenden och biståndsbedömd sysselsättning för den som har behov av detta. Vård- och omsorgsnämnden har även ansvar för lagstadgade utredningar av färdtjänst och beslut om riksfärdtjänst och bidrag till verksamhetsanknutna frivilligorganisationer.

9.6.1. Utökad bemanning

Det behövs en ökad ambition för att kunna rekrytera ny personal samt ge dagens personal goda förutsättningar att hantera arbetsdagen. Därutöver behöver verksamheten vidareutvecklas och implementera både styrande och stödjande processer och strukturer för att skapa förutsättningar för fortsatt omställningsarbete.

Förslaget innebär en utökad ram om 30 miljoner kronor jämfört med 2023 års budget.

Tabell 23 – Driftbudget, vård- och omsorgsnämnden, tkr

Verksamhet	Budget 2023		Förändring jämfört med budget			Budget 2024		Förändring	
	Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt	Tkr	%			
Äldreomsorg	834 278	25 474	9 800	8 424	15 665	893 641	59 363	7,1	
Funktionshinder	515 924	-2 715	2 600	3 276	6 491	525 576	9 652	1,9	
Summa	1 350 202	22 759	12 400	11 700	22 156	1 419 217	69 015	5,1	

	Budget 2024		Förändring jämfört med budget			Plan 2025		Förändring	
	Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt	Tkr	%			
Äldreomsorg	893 641	23 657	0	0	-250	917 048	23 407	2,6	
Funktionshinder	525 576	2 926	0	0	-2 163	526 339	763	0,1	
Summa	1 419 217	26 583	0	0	-2 413	1 443 387	24 170	1,7	

	Plan 2025		Förändring jämfört med budget			Plan 2026		Förändring	
	Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt	Tkr	%			
Äldreomsorg	917 048	28 104	0	0	0	945 152	28 104	3,1	
Funktionshinder	526 339	4 516	0	0	-2 123	528 732	2 393	0,5	
Summa	1 443 387	32 620	0	0	-2 123	1 473 884	30 497	2,1	

Övriga ramförändringar:

- Uppräkning: i ramen inkluderas lönekomensation om en procent
- Städupphandling, effekthemtagning (-436 tkr)
- Utökad bemanning sjuksköterskor, generellt statsbidrag (-4 072 tkr)
- Motverka ensamhet bland äldre (-750 tkr)
- Utredda bemanningsstrategi och utveckla kompetensen inom hemtjänsten (-500 tkr)
- Överflytt ansvar färdtjänst och riksfärdtjänst (-2 643 tkr)
- Höjt PO-pålägg (7 204 tkr)

- Äldrevänlig kommun (250 tkr)
- Statsbidrag indragning stärkt rätt till personlig assistans (-2 147 tkr)
- Förändring av insatsen hemvårdsbidrag (-5 500 tkr)

Investeringar

Vård- och omsorgsnämnden tilldelas 4,9 mnkr per år i investeringsram 2024 – 2026 som främst avser reinvesteringar i inventarier.

9.7. Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för verksamheterna bibliotek och konst, idrott och anläggning, ungdoms- samt kulturfrågor. Nämnden ansvarar för driften av anläggningar och lokaler inom verksamheterna, det vill säga idrotts-, fritids-, ungdoms- och kulturverksamhet. I nämndens ansvarsområde ingår även att främja folkhälsa för kommunens invånare och samordna kommunens insatser inom området. Nämnden ansvarar för att utveckla samverkan med det lokala föreningslivet, att samverka med och ge bidrag till verksamhetsanknutna föreningar och studieförbund och att besluta om stipendier och priser samt att samordna kommunens arbete med ungdomspolitik och stödja utvecklingen av ungdomsdemokratien.

Tabell 24 – Driftbudget, kultur- och fritidsnämnden, tkr

Verksamhet	Budget 2023	Förändring jämfört med budget				Budget 2024	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Nämnd, ledning	6 063	-16	0	0	-100	5 947	-116	-1,9
Kultur och fritid	243 070	-535	31 714	1 100	9 063	284 413	41 342	17,0
Summa	249 133	-551	31 714	1 100	8 963	290 359	41 226	16,5

	Budget 2024	Förändring jämfört med budget				Plan 2025	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Nämnd, ledning	5 947	18	0	0	0	5 964	18	0,3
Kultur och fritid	284 413	577	0	0	0	284 989	577	0,2
Summa	290 359	594	0	0	0	290 954	594	0,2

	Plan 2025	Förändring jämfört med budget				Plan 2026	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Nämnd, ledning	5 964	27	0	0	0	5 991	27	0,5
Kultur och fritid	284 989	889	0	0	0	285 879	889	0,3
Summa	290 954	916	0	0	0	291 870	916	0,3

9.7.1. Minskad ersättning till studieförbund

Kommunens skattemedel ska hanteras varsamt och eftertänksamt. Att kommunen finansierar vuxna och fullt friska invånares nöjesaktiviteter vänder vi oss emot. Därför föreslår Sverigedemokraterna att stöd till studieförbund enbart ska betalas ut för aktiviteter som riktar sig till barn och unga, äldre samt personer med funktionsnedsättning eller aktiviteter som anses tillföra något särskilt ur ett

samhällsperspektiv. Islamistiska studieförbund ska aldrig tilldelas kommunalt stöd.

Förslaget innebär en minskad ram om 2,0 miljoner kronor jämfört med 2023 års budget.

9.7.2. Kultur som bär sina kostnader

Kulturen är en viktig del av samhället som berör inte bara utövarna utan kanske främst konsumenterna, det vill säga medborgarna i Huddinge kommun. Att ställa krav på en viss grad av självständig försörjning för de kulturverksamheter som kommunen finansierar är inte bara ekonomiskt försvarbart, utan det skapar också ett starkt incitament för dessa verksamheter.

Tabell 25 – Intäkter från kulturverksamhet

	2019	2020	2021	2022
Intäkter kulturverksamhet, kr/inv	79	55	49	47

Förslaget innebär att ramen minskar med 2,0 miljoner kronor jämfört med 2023 års budget.

9.7.3. Förstärkning av föreningslivet

Ett starkt föreningsliv är en viktig brottsförebyggande åtgärd, utöver den folkhälsofrämjande aspekten. Att unga personer får arbete i lag för att uppnå ett gemensamt mål under en ledare är ett stöd som är svårt att matcha på annat håll.

Vi föreslår därför att medel tillförs för att utveckla arbetet med tillgången till ändamålsenliga idrottslokaler och för att kommunen ska underlätta för barn och ungdomar att aktiva sig.

Förslaget innebär en utökad ram med 5,0 miljoner kronor jämfört med 2023 års budget.

Övriga ramförändringar:

- Uppräkning: i ramen inkluderas lönekomensation om en procent
- Städupphandling, effekthemtagning (-326 tkr)
- Strukturprogram ridskoleverksamhet (-100 tkr)
- Fritidsbank, pilot (500 tkr)
- Motverka ensamhet bland äldre (-750 tkr)
- Komp. För indragna riktade statsbidrag till bibliotek (900 tkr)
- Objektsledare digitalisering (850 tkr)
- Fritidsgård Visättra (2 200 tkr)
- Källbrinks konstgräsplan kapitaltjänstkostnader (300 tkr)
- Nämndsekreterare omorganisation justering (300 tkr)
- Kommunikation omorganisation justering (440 tkr)
- Arvode nämndordförande (-380 tkr)
- Höjt PO-pålägg (299 tkr)
- Resurs komplicerade lokalprojekt (1 000 tkr)
- Äldres ensamhet (750 tkr)

- Fritidsgård Utsälje (1 500 tkr)
- Kapitaltjänstkostnader Fleminghallen Bibliotek (480 tkr)
- Hyra Flemminghallen (1 000 tkr)
- Ridstall Sundby gård (2 944 tkr)
- Grantorps fritidsgård (2 270 tkr)

Investeringar

Kultur- och fritidsnämnden tilldelas 11,1 mnkr i investeringsram 2024, 4,8 mnkr 2025 och 4,5 mnkr 2026. För 2024 avser 6,6 mnkr inventarier till idrottshall och fritidsgård för den nybyggda Utsäljeskolan.

9.8. Bygglövs- och tillsynsnämnden

Bygglövs- och tillsynsnämnden fullgör kommunens uppgifter som ankommer på byggnadsnämnd och uppgifter inom plan- och byggväsendet. Kommunstyrelsen har dock ansvaret för såväl översiktsplanering som detaljplanering. Bygglövs- och tillsynsnämnden handhar även frågor som angår den kommunala lantmäterimyndigheten samt kommunens, från myndighetsutövning, fristående mätnings-, och kartläggningsverksamhet. Nämnden ansvarar även för adress- och namnsättning samt spridning av geografisk information. Bygglövsverksamheten svarar för myndighetsutövning enligt plan- och bygglagen. Bostadsanpassningsverksamhetens uppgift är att utföra myndighetsutövning enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag.

Bygglövs- och tillsynsnämnden är den kommunala nämnd som ska fullgöra kommunens uppgifter enligt miljöbalken med tillhörande lagstiftning, som tillsynsmyndighet och prövningsmyndighet, med undantag för det som anges i reglementet för annan nämnd. Nämnden fullgör också kommunens uppgifter enligt livsmedels- och foderlagstiftningen, strålskyddslagstiftningen, lagen om sprängämnesprekursorer.

Bygglövs- och tillsynsnämnden har också ansvar för tillstånds- och tillsynsuppgifter enligt spel- och alkohollagen, tillsyn av försäljning av folköl, tobak och liknande produkter, kontroll av försäljning av receptfria läkemedel utanför apotek samt yttrande till tillståndsmyndigheten avseende anordnande av automatspel. Lantmäteriafdelningen ansvarar för insamling och förvaltning av geografiska data. Verksamheten tar fram nya namn och adresser samt ajourhåller register av byggnader, fastigheter, vägar med mera.

Tabell 26 – Driftbudget, bygglövs- och tillsynsnämnden, tkr

Verksamhet	Budget 2023	Förändring jämfört med budget				Budget 2024	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Bygglöv och tillsyn	55 982	-225	0	900	3 155	59 813	3 830	6,8
	Budget 2024	Förändring jämfört med budget				Plan 2025	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Bygglöv och tillsyn	59 813	242	0	0	-350	59 705	-108	-0,2
	Plan 2025	Förändring jämfört med budget				Plan 2026	Förändring	

		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Bygglov och tillsyn	59 705	374	0	0	0	60 079	374	0,6

Övriga ramförändringar:

- Uppräkning: i ramen inkluderas lönekompensation om en procent
- Städupphandling, effekthemtagning (-100 tkr)
- Livsmedel, efterhandsdebitering inom livsmedelskontroll (-100 tkr)
- Bostadsanpassning (100 tkr)
- Tillsyn enskilda avlopp 2024 (350 tkr)
- Geodatatjänster till övriga förvaltningar (1000 tkr)
- Organisatorisk förändring (-300 tkr)
- Höjt PO-pålägg (705 tkr)
- Företagarvänligt (1 500 tkr)

Investeringar

Bygglovs- och tillsynsnämnden tilldelas 1 mnkr i investeringsram 2024, 0,4 mnkr 2025 och 0,4 mnkr 2026, vilket främst avser främst IT-system

9.9. Natur- och stadsmiljönämnden

Natur- och stadsmiljönämnden leder, samordnar och följer upp arbetet med utformning och framtagande av övergripande och strategiska mål och riktlinjer avseende, natur- och vattenvårdsfrågor i Huddinge kommun samt avfallshantering och kommunens ansvar som huvudman för kommunala renhållningsfrågor.

Nämnden ansvarar för förvaltning av kommunala anläggningar såsom gator, torg, parkeringar, parker, gång- och cykelvägar och övrig allmän platsmark. Nämnden ansvarar även för myndighetsutövning genom trafikhandläggning, parkeringsövervakning och flyttning av fordon samt handläggning av ansökningar för schakttillstånd och trafikordningsplaner samt gatuinspektion.

Natur- och stadsmiljönämnden ansvarar för skötsel av naturreservaten i kommunen samt upplåtelse av kommunal mark med arrende eller annan nyttjanderätt inom de områden som förvaltas av nämnden. Nämnden har även i uppdrag att förvalta kommunens naturreservat och biotopskyddsområden samt övrig kommunägd naturmark och övriga områden som ingår i förvaltningsuppdraget. Uppdrag inom natur- och vattenvård enligt miljöprogrammet och övriga styrdokument ligger också inom nämndens ansvar. Vidare ansvarar nämnden för upplåtelse av arrendegårdar, mark, hyresobjekt samt jakt och fiskerättigheter inom kommunens markinnehav samt bedriver skydds jakt och viltvård.

Nämnden ger även rådgivning i energi- och klimatfrågor.

Tabell 27 – Driftbudget, natur- och stadsmiljönämnden, tkr

Verksamhet	Budget 2023	Förändring jämfört med budget				Budget 2024	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Natur och stadsmiljö	194 702	1 361	0	400	41 372	237 835	43 133	22,2
varav vinterunderhåll	46 400	0	0	0	8 000	54 400	8 000	17,2
	Budget 2024	Förändring jämfört med budget				Plan 2025	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Natur och stadsmiljö	237 835	650	0	0	-5 900	232 585	-5 250	-2,2
varav vinterunderhåll	54 400	0	0	0	0	54 400	0	0,0
	Plan 2025	Förändring jämfört med budget				Plan 2026	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Natur och stadsmiljö	232 585	232	0	0	0	232 817	232	0,1
varav vinterunderhåll	54 400	0	0	0	0	54 400	0	0,0

9.9.1. Förstärkt vägunderhåll

Huddinge har fortsatt ett problem med bristande kvalitet på vägarna. Sverigedemokraterna vill därför införa en potthålsgaranti för snabb lagning efter att en vägskada har inrapporterats.

Förslaget innebär utökad ram om 5,0 miljoner kronor.

Investeringar

Natur- och stadsmiljönämnden tilldelas 130 mnkr i investeringsram 2024, 122 mnkr 2025 och 117 mnkr 2026. En stor del av budgeten avser reinvesteringar i infrastruktur så som beläggningsarbete, belysning och dagvattenanläggningar. Natur- och stadsmiljönämnden får i uppdrag att genomföra en förstudie för att utreda förutsättningarna för att ta fram ett strukturprogram för natur- och friluftsliv

Övriga ramförändringar:

- Uppräkning: i ramen inkluderas lönekomensation om en procent
- Städupphandling, effekthemtagning (-107 tkr)
- Fällning av fosfor i Drevviken (-3 050 tkr)
- Prisökning nytt avtal parkskötsel (1 000 tkr)
- Vinterväghållning, nytt avtal (8 000 tkr)
- Organisatorisk förändring BTN (300 tkr)
- Prisökningar (3 000 tkr)
- Höjt PO-pålägg (2 779 tkr)
- Invasiva arter (-500 tkr)
- Kapitaltjänstkostnader (14 600 tkr)
- Miljöprogrammet 2024, naturvårdande insatser (900 tkr)
- Miljöprogrammet 2024 Kynäsberget (300 tkr)
- Miljöprogrammet, aluminiumfällning Drevviken (600 tkr)
- Miljöprogrammet, inventering av sjöars status (300 tkr)
- SVOA och index (3 700 tkr)

- Rent vatten/Vattenstatus 2024 (250 tkr)
- Drift och underhåll arrendegårdar (2 300 tkr)
- Tillgängliga och attraktiva friluftsmiljöer (1 500 tkr)
- Övertagande av nya och tillkommande objekt (1 500 tkr)
- Plan för ökad självförsörjning (500 tkr 2023)

10. Bolag och kommunalförbund

Här redovisas planering för de bolag där kommunen, ensamt eller med flera andra offentliga aktörer, har ett väsentligt inflytande eller där kommunens andel uppgår till minst 20 procent.

Den kommande planeringsperioden präglas av synnerligen omfattande investeringar i bolagen. Huvuddelen av investeringarna kommer att ske i helägda Hüge Bostäder AB som planerar för såväl nyproduktion, renovering och upprustning av kommunala bostadsbeståndet. Därutöver planeras för nyproduktion samt renoveringar och ombyggnationer i helägda Huddinge Samhällsfastigheter AB. Det är särskilt viktigt att upprätthålla goda resultat i både kommun och bolag för att klara av att finansiera kommande investeringar och demografiska utveckling.

10.1. Huddinge Samhällsfastigheter AB

Huddinge Samhällsfastigheter AB ska äga, utveckla och förvalta sitt innehav av fastigheter för kommunala verksamheter på ett effektivt och serviceinriktat sätt för att tillgodose kommunens behov av ändamålsenliga lokaler. Bolaget är en viktig aktör och ska som regel tillgodose kommunens behov av skolor, förskolor och andra verksamhetslokaler. Lokalerna ska utformas för att kunna nyttjas effektivt, vara tillgängliga och hållbara.

Bolaget tillämpar självkostnadshyror mot kommunen vilket innebär att hyresavtalet och ramavtalet med kommunen är den största posten som påverkar bolagets resultaträkning. Andra faktorer är långsiktig räntenivå samt en kostnadseffektiv fastighetsförvaltning. Ett nytt ramavtal för hyressättning är under framtagande och beräknas träda i kraft 2025. Inför 2024 har reviderade ägardirektiv tagits fram (se bilaga 4), där bland annat uppdrag om att utreda en försäljning av vindkraftverken i Mörkåsen ingår.

Investeringar

Huddinge Samhällsfastigheter planlägger flera stora investeringar under de kommande åren vilket innebär stora negativa kassaflöden. Under de kommande tre åren är bolagets egenfinansiering relativt jämn och uppgår till 32 procent av investeringsvolymen.

Investeringsbudgeten 2024 uppgår till 412 mnkr och för perioden 2024–2026 till 2105 mnkr. Av den sammanlagda investeringsvolymen förväntas 1 493 mnkr kräva extern finansiering, förutsatt att investeringar genomförs enligt plan. Bland de större byggprojekten som ingår och planeras att byggstarta under planperioden finns Huddinges nya kommunhus, nytt huvudbibliotek och en ny idrotts- respektive simhall. Utöver nybyggnation har bolaget ett stort fokus på åtgärder för

energieffektivisering under de kommande åren. Åtgärderna är en bidragande faktor till att långsiktiga besparingsmål kan nås.

10.2. Huge Bostäder AB

Huge Bostäders affärsidé är: ”Med människa och miljö i fokus äger, utvecklar och förvaltar vi bostäder och lokaler som ökar livskraften i Huddinge”. Huge Bostäder äger cirka 8 000 hyresrätter samt kommersiella lokaler och stadsdelscentrum i Huddinge kommun. Bolaget är Huddinge kommuns allmännyttiga bostadsbolag. Den största posten som påverkar bolagets intäkter är hyresförhandlingen. Andra faktorer som påverkar bolaget är långsiktig räntenivå, hur framgångsrikt bolaget är i sin nyproduktion och hantering av renoveringsbehov samt en kostnadseffektiv fastighetsförvaltning.

Löpande drift och underhåll täcks av intäkterna på årsbasis. Inför 2024 har reviderade ägardirektiv tagits fram (se bilaga 3).

Investeringar

Huge Bostäder AB planerar för såväl nyproduktion som renoveringar och stambyten av hyresbostäder vilket gör att investeringsbudgeten kommer att öka kraftigt kommande år. Det kommer att medföra att skulden ökar från nuvarande nivå (cirka 3 800 mnkr). Under budgetperioden 2024–2026 planeras investeringar för sammanlagt 3 351 mnkr varav upp till 2 334 mnkr kan komma att lånefinansieras.

Investeringsbudgeten 2024 uppgår till 1 230 mnkr varav upp till 1 048 mnkr kan komma att behöva lånefinansieras. Planerade upprustningar står för den större delen av framtida investeringar då det arbetet omfattar cirka 4 500 lägenheter. I upprustningsplanerna ligger tyngdpunkten på stambyten.

10.3. Södertörns Energi AB

Södertörns Energi ska i samverkan med ägarna främja energiförsörjningen genom distribution och produktion av fjärrvärme och kyla i Huddinge, Botkyrka och Salems kommuner i enlighet med fjärrvärmelagen. Bolaget, som ägs 50/50 av Botkyrka respektive Huddinge kommun, är ett moderbolag och den operativa verksamheten sker dels i det helägda dotterbolaget Södertörns Fjärrvärme AB (SFAB) som ansvarar för distribution och försäljning, dels i intressebolaget Söderenergi AB (58 procent) som ansvarar för produktion av värme.

Klimatförändringar, energieffektivisering och ökad konkurrens från andra uppvärmningsformer bedöms leda till sjunkande värmeförbrukning hos kunderna på lång sikt. Inom ägarkommunerna finns omfattande långsiktiga planer för nybyggnation, och fjärrvärmens har en stark ställning. Sammantaget finns förutsättningar för fjärrvärmeverksamheten att bibehålla en stabil ekonomi, men det kommer att krävas utvecklingsinsatser inom prioriterade områden.

Prognosen för de närmaste åren är osäker men bolaget bedömer att bland annat ökade bränslekostnader, tillkommande skatter och ändrade regler för ränteavdrag kommer att påverka fjärrvärmeaffärens lönsamhet negativt och leda till högre värmepriser. I andra vågskålen ligger de osäkra elpriserna och de

fjärrvärmeleverantörer som även producerar el, vilket kommunens bolag gör, drar i nuläget fördel av marknadens utveckling. Söderenergi AB som direkt påverkas av höga bränslekostnader förväntas göra negativa resultat i närtid, för att sedan nå nollresultat under budgetperiodens senare del

Investeringar

Investeringar sker i dotterbolagen Södertörns Fjärrvärme och Söderenergi. Under perioden 2024–2026 förväntas den årliga investeringstakten totalt ligga omkring 170 mnkr respektive 145 mnkr i genomsnitt årligen. Eftersom kommunen, genom Södertörns Energi, äger 50 procent respektive 29 procent innebär det investeringar om 85 respektive 42 mnkr för Huddinges del. Huvudsakligen avses investeringar i ledningar, maskiner och tekniska anläggningar.

10.4. SRV Återvinning AB

SRV Återvinning AB (SRV) ägs av fem kommuner på Södertörn: Huddinge, Haninge, Botkyrka, Salem och Nynäshamn. Kommunerna har gett SRV i uppdrag att sköta insamling och hantering av hushållssopor. Bolaget verkar till största delen under självkostnadsprincipen och finansierar sin verksamhet riktat mot hushåll via avfallstaxan. Den delen av SRV:s verksamhet som riktar sig mot företag finansieras via avgifter.

Ägardirektiv för SRV är framtagna och beslutade i ägarkommunerna 2021.

SRV står inför stora förändringar till följd av förändrade lagar kring insamling av matavfall och ett utökat producentansvar för insamling av tidningar och förpackningar. Osäkerheten kring insamlingssystemet i framtiden är stor.

Investeringar

SRV står inför behov av investeringar i storleksordningen 65 mnkr per år de kommande åren. Huvudsakliga belopp avser investeringar i fordon, byggnader för avfallshantering, markanläggningar samt maskiner och inventarier. På sikt planerar bolaget för en ny avfallshanteringsanläggning där både kapacitet och sorteringsförmåga utvecklas. Samtliga investeringar finansieras via taxor och avgifter. All eventuell upplåning i SRV sker med kommunal borgen.

10.5. Södertörns Brandförsvarsförbund

Södertörns brandförsvarsförbund är ett kommunalförbund som omfattar tio kommuner; Botkyrka, Ekerö, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje och Tyresö. Förbundet har till uppdrag att alla som bor, verkar och vistas i medlemskommunerna ska känna sig trygga och säkra. Verksamheten bedrivs på nio heltids- och tre deltidsstationer samt på nio brandvärn. På en av heltidsstationerna finns även Räddningscentralen Stockholms län som är en larm- och ledningscentral.

Verksamheten finansieras av kommunbidrag. För att nå en budget i balans krävs effektivisering och mycket stor kostnadsmedvetenhet. Förbundet behöver fortsätta arbetet med digitalisering och säkerhet för att garantera förbundets låg efterlevnad. Förbundet påverkas av nya regelverk avseende pensionsvillkor och arbetstid.

Detta påverkar både ekonomiskt och organisatoriskt och kommer innebära krav på förändrade arbetssätt framöver.

Investeringar

Förbundets investeringar uppgår till 23 mnkr för 2024. Huvudsakligen avses fordon och övrig räddningsmateriel. För åren 2025 och 2026 förväntas investeringsvolymerna uppgå till 25 mnkr respektive 26 mnkr.

11. Kommunkoncernen

Med kommunkoncern menas kommunen samt de bolag och förbund där kommunen, ensamt eller med flera andra offentliga aktörer, har ett betydande eller bestämmande inflytande. De bolag som kommunen äger tillsammans med andra aktörer ingår i sammanställningen över kommunkoncernen motsvarande den ägda andelen. Med kommunkoncernens resultat och ställning avses hela kommunkoncernen där Huddinge kommun tillsammans med tillhörande bolag inkluderas i en sammanställning. Syftet är att ge en samlad bild av den totala kommunala verksamhetens ekonomi och åtaganden. I budgeten görs en förenklad sammanställning

Tabell 28 – Resultatprognos före skatt, mnkr

	2024	2025	2026
Kommunen (inkl. exploatering och gatukostnadsersättning)	160	285	300
Huddinge Samhällsfastigheter AB	14	15	19
Huge Bostäder AB	29	18	19
Södertörns Energi AB*	29	18	39
Söderenergi AB*	22	16	31
SRV Återvinning AB*	-23	-23	0
Södertörns Brandförsvarsförbund*	0	0	0
Summa resultat efter finansnetto	215	325	403

Kommunkoncernens prognosticerade resultat under perioden uppgår till i genomsnitt 314 mnkr per år. Resultat för kommunkoncernen beräknas uppgå till 215 mnkr för 2024 där kommunen står för 160 mnkr och bolagen för 56 mnkr. För 2025 uppgår resultatet till 325 mnkr där kommunens andel utgör 285 mnkr och bolagens andel 40 mnkr. Prognostiserat resultat för 2026 uppgår till 403 mnkr där kommunens andel utgör 300 mnkr och bolagens andel utgör 103 mnkr.

Investeringar

Investeringsbudget- och plan avser kommunen och de helägda bolagen, Huge Bostäder AB och Huddinge Samhällsfastigheter AB, samt de delägda bolagen/förbundet Södertörns Energi AB, Söderenergi AB, SRV Återvinning AB och Södertörns Brandförsvarsförbund.

Kommunens investeringsbudget består av nämnders investeringar till följd av nya/förändrade lokaler, löpande re- och nyinvesteringar av inventarier och utrustning, IT-investeringar, beläggningsarbete, löpande investeringar i gator, gatubelysning, broar, med mera och samhällsbyggnadsinvesteringar. Samhällsbyggnadsinvesteringar består av exploateringsverksamhet med därtill

hörande infrastrukturinvesteringar i bland annat gator och vägar samt kommunstyrelsens investeringar i gator, parker, gång- och cykelvägar, trafiksäkerhetsåtgärder med mera.

Huge Bostäder AB investerar i nyproduktion, om- och tillbyggnader samt i underhåll av befintligt bestånd av bostäder och lokaler. Huddinge Samhällsfastigheter AB investerar i ny- och ombyggnad och underhåll av kommunala verksamhetslokaler.

I tabell redovisas summerat investeringar i planering för 2024–2026.

Tabell 29 – Investeringsplan, mnkr

	2024	2025	2026
Nämndernas investeringar	316	232	218
Samhällsbyggnadsinvesteringar	166	260	299
- varav exploateringsprojekt	59	74	121
- varav investeringsobjekt	107	186	178
Summa investeringar kommunen	482	492	517
Huge Bostäder AB	1 230	1 183	938
Huddinge Samhällsfastigheter AB	412	706	987
Delägda bolag samlad prognos	156	175	129
Summa investeringar	2 280	2557	2571

Sammantaget är investeringsbehovet för 2024 beräknat till 2 280 mnkr, varav 482 mnkr för kommunen, 1 230 mnkr för Huge Bostäder AB och 412 mnkr för Huddinge Samhällsfastigheter AB. För perioden 2025–2026 är investeringsbehovet beräknat till 5 127 mnkr, varav 1 009 mnkr för kommunen, 2 121 mnkr för Huge Bostäder AB och 1 693 mnkr för Huddinge Samhällsfastigheter AB.

Investeringsplan per nämnd, samhällsbyggnadsinvesteringar och per helägda bolag redovisas på sidan 63.

Nedan projekt ska beredas investeringsutrymme under budgetperioden, fördelat på berörd verksamhetsnämnd, hos Huddinge Samhällsfastigheter AB. Bolaget har även egna affärsinvesteringar vars utfall inte ska belasta kommande hyror i kommunens verksamhetslokaler.

Projekt från lokalresursplan	2024	2025	2026
Investeringsutrymme pågående/kommande förstudier	26,1	130,4	259,5
Utsäljeskolan	57,7		
Nytt kommunhus	117,3	227,4	243,6
Paradisbacken bibliotek	27,1	52,6	56,4
Drifthus i samband med nytt kommunhus	12,0	30,0	62,0
Ny idrottshall i Huddingehallen	15,0	54,0	100,0
Ny simhall i Huddingehallen	24,0	22,0	179,0
Summa projekt	279,3	516,4	900,5
Övriga projekt	2024	2025	2026
Underhåll aktivering	50,0	50,0	50,0
Underhåll aktivering, projekt som kräver evakuering	17,1	34,7	20,0
Energieffektivisering	17,8	65,1	8,7
Affärsprojekt	33,3	33,2	0,7
Kontinuitetsplanering	14,0	7,0	7,0
Summa projekt	132,2	190,0	86,4

Totalt	411,5	706,4	986,9

11.1. Låneskultsutveckling

Sammantaget för kommunkoncernen beräknas investeringar under kommande treårsperiod till 7 408 mnkr, där bolagskoncernen står för 5 916 mnkr, motsvarande cirka 80 procent och kommunen för 1 491 mnkr. Merparten av investeringarna sker i fastighetsbolagen. Givet att allt genomförs skulle det resultera i ytterligare upplåning om nära 3 800 mnkr under kommande treårsperiod. Det är dock inte osannolikt att upplåningen faller ut lägre till följd av förseningar i vissa projekt. Skillnaden mellan investeringsnivå och ytterligare lån finansieras löpande av kommunens och bolagens kassaflöden. Med ökad upplåning inräknat förväntas kommunens samlade externa skuld uppgå till cirka 7 200 mnkr vid utgången av 2026, då med hänsyn tagen till att vissa planer förskjuts, en ökning med drygt 1 800 mnkr mot dagens nivå på 5 374 mnkr. Nivån vid utgången 2026 motsvarar cirka 61 tkr per invånare vilket understiger skuldtaket på 85 tkr per invånare.

Kommunens investeringar finansieras av det egna kassaflödet under de kommande tre åren. Självfinansieringsgraden beräknas här som ett 5-årsnitt bakåt i tiden för att minimera påverkan av enskilda extraordinära händelser och på så sätt få en mer kontinuerlig bild av hur verksamheten presterar avseende jämförelsen investeringsvolym kontra kassaflöde. I de kommunägda fastighetsbolagen är investeringstakten de kommande åren hög till följd av planering av i huvudsak omfattande stambyten i bostadsbeståndet och uppförandet av ett nytt kommunhus. I ett expansivt skede påverkas självfinansieringsgraden ofta negativt vilket också syns i prognosen för koncernen. För kommunkoncernen uppgår självfinansieringsgraden till i genomsnitt 71 procent de kommande tre åren. Enligt beslutade finansiella riktlinjer ska kommunkoncernens genomsnittliga självfinansieringsgrad inte understiga 70 procent. Koncernen går från höga nivåer av självfinansieringsgrad till avsevärt lägre nivåer de kommande åren. Det förklaras till stor del av låga investeringstal och omfattande statliga bidrag under pandemiåren, samt av att koncernen står inför stora investeringar. Givet 100 procent genomförandegrad visar prognosen för koncernens självfinansieringsgrad på nivåer under 70 procent från 2026 och några år framåt. Genomsnittlig historisk genomförandegrad är dock 67 procent, och koncernen kan nå en genomförandegrad på 79 procent under budgetperioden innan självfinansieringsgraden passerar den lägre gränsen 70 procent.

Tabell 30 – Prognos för självfinansieringsgrad, 5-årsnitt bakåt

	2024	2025	2026
Kommunen	169 %	150 %	133 %
Koncernen	82 %	69 %	60 %

11.2. Låne- och borgensramar

Kommunen fastställer varje år låne- och borgensramar till de bolag och organisationer som kommunen har intressen i. Ramarna fastställs för kommande år, ett år i taget. För 2024 fastställs låne- och borgensramar till ett totalt belopp om 12 518 mnkr. Både Huddinge Samhällsfastigheter AB och Huga Bostäder AB står inför stora investeringar under de kommande åren vilket resulterar i behov av ökade låneramar. Totalt uppgår behoven av ramökningar för fastighetsbolagen till 3 300 mnkr. För Söderenergis del innebär ett negativt resultat de närmaste åren att låneramen förväntas behöva öka med ytterligare 29 mnkr inför 2025, för att då uppgå till 1 015 mnkr.

Tabell 31 – Låne- och borgensramar 2024–2026, mnkr

Låne- och borgensramar	2024	2025	2026
Bolag/förbund			
Huga Bostäder AB	5 500,0	6 200,0	6 500,0
Huddinge samhällsfastigheter	5 000,0	5 400,0	6 000,0
Södertörns Energi AB	522,5	600,0	600,0
Södertörns fjärrvärme AB	250,0	250,0	250,0
Söderenergi AB	986,0	1 015,0	1 015,0
Summa låneramar	12 258,5	13 465,0	14 365,0
Borgensåtaganden	2024	2025	2026
Bolag/förbund			
Södertörns fjärrvärme AB	43,5	43,5	43,5
SRV återvinning AB	78,0	78,0	78,0
Syvab	98,7	98,7	98,7
Södertörns Brandförsvarsförbund	39,0	39,0	39,0
Borgensåtaganden	259,2	259,2	259,2
Summa	12 517,7	13 724,2	14 624,2

11.3. Driftbudget

Tabell 32 – Driftbudget kommunen, mnkr

	2023	2024	2025	2026
Kommunstyrelsen	-704,6	-743,6	-735,8	-738,6
Förskolenämnden	-912,7	-939,4	-937,3	-937,4
Grundskolenämnden	-2 052,7	-2 106,0	-2 107,9	-2 096,0
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	-817,3	-830,7	-836,5	-846,0
Socialnämnden	-454,0	-492,3	-497,5	-501,4
Vård- och omsorgsnämnden	-1 350,2	-1 419,2	-1 443,4	-1 473,9
Kultur- och fritidsnämnden	-249,1	-290,4	-285,0	-291,9
Bygglovs- och tillsynsnämnden	-56,0	-59,8	-59,7	-60,1
Natur- och miljönämnden	-194,7	-237,8	-232,6	-232,8
Revision	-3,6	-3,6	-3,6	-3,6
Överförmyndarnämnden	-7,8	-7,9	-7,9	-8,0
Summa, nämnder	-6 802,8	-7 131,1	-7 147,2	-7 190,5
Reserverade medel	-208,2	-151,4	-539,7	-776,5
- varav för tillkommande lokaler	-57,1	-56,4	-116,4	-176,4
- varav utrymme för pris- och lönekomensation	-64,0	0,0	0,0	0,0
- varav för konjunktur/volymer/oförutsett	-57,7	-81,6	-398,1	-572,3
- varav volymer/oförutsett socialnämnden	-8,4	0,0	-10,0	-10,0
- varav för digitaliseringspott	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
- varav för heltid som norm	0,0	-4,0	-4,0	-4,0
- varav för minskad sjukfrånvaro	0,0	-2,0	-2,0	-2,0
- varav för bostadsanpassning	0,0	-1,6	-1,9	-2,0
- varav för invasiva arter	0,0	-0,9	0,0	0,0
- varav för finansieringsprincip (ofördelat)	-1,5	0,0	-2,3	-4,8
Finansförvaltning	138,6	104,2	253,9	285,2
- varav kapitalintäkter (internt)	321,2	339,8	342,3	344,8
- varav utbetalning av pensioner intjänade <1998	-97,5	-104,4	-105,1	-103,3
- varav upplösning av medfinansiering i statlig infrastruktur	-59,1	-60,5	-60,5	-60,5
Exploateringsverksamhet/gatukostnadsersättning	134,5	85,0	130,0	140,0
Avskrivningar	-210,2	-243,9	-263,9	-283,9
Summa verksamhetens nettokostnader	-6 948,2	-7 337,2	-7 566,9	-7 825,7
Allmän kommunalskatt	6 049,0	6 331,1	6 648,8	6 935,9
Prognos slutavräkning	-17,5	3,4	0,0	0,0
Summa skatteintäkter	6 031,5	6 334,5	6 648,8	6 935,9
Inkomstutjämning	643,1	529,6	557,9	585,7
Kostnadsutjämning	247,4	241,6	226,4	200,4
Regleringsbidrag/-avgift	220,2	349,8	273,4	237,8
Avgift till LSS-utjämning	-171,4	-162,7	-163,6	-164,6
Kommunal fastighetsavgift	204,2	210,7	210,7	210,7
Generellt statsbidrag	8,2	0,0	0,0	0,0
Summa utjämning och generella statsbidrag	1 151,7	1 169,0	1 104,7	1 070,1
Summa skatt, utjämning, generella statsbidrag	7 183,1	7 503,5	7 753,6	8 005,9
Summa verksamhetens resultat	235,0	166,3	186,6	180,3
Finansiella intäkter	243,6	431,0	457,9	493,2
Finansiella kostnader	-272,2	-436,9	-359,1	-373,0
Summa finansnetto	-28,7	-5,9	98,8	120,2
Årets resultat	206,3	160,4	285,4	300,5
Årets resultat, ekonomiskt mål	71,8	75,4	155,4	160,5

11.4. Balansbudget

Tabell 33 – Balansbudget, mnkr

Tillgångar	2024	2025	2026
Anläggningstillgångar	17 083,8	17 945,6	18 786,9
Omsättningstillgångar	938,8	938,8	938,7
Summa tillgångar	18 022,6	18 884,4	19 724,7
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Ingående eget kapital	7 380,0	7 540,4	7 826,3
Årets resultat	160,4	285,9	301,0
Summa eget kapital	7 540,4	7 826,3	8 127,3
Summa avsättningar	3 083,8	2 874,1	2 913,5
Långfristiga skulder	5 067,1	5 858,6	6 354,2
Kortfristiga skulder	2 331,3	2 324,9	2 323,3
Summa skulder	7 398,4	8 183,5	8 677,5
Summa, eget kapital, avsättningar och skulder	18 022,6	18 885,5	19 724,7

11.5. Finansieringsbudget

Tabell 34 – Finansieringsbudget, mnkr

Den löpande verksamheten	2024	2025	2026
Årets resultat	160,4	285,9	301,0
Justering för ej likviditetspåverkande poster	534,2	26,1	296,5
Kassaflöde från den löpande verksamheten	694,6	312,0	597,5
Investeringsverksamheten			
Investeringar i anläggningstillgångar	-482,1	-492,4	-517,2
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-482,1	-492,4	-517,2
Finansieringsverksamheten			
Förändringar långfristiga fordringar	-571,5	-610,0	-580,0
Extern upplåning	359,0	790,0	499,7
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	0,0	0,0	0,0
Årets kassaflöde	0,0	0,0	0,0

11.6. Investeringsplan

Tabell 35 – Investeringsplan, mnkr

	2024	2025	2026
Investeringar enligt lokalplaner/nämnd			
Förskolenämnden	0,0	3,0	0,0
Grundskolenämnden	20,0	5,0	0,0
Kultur- och fritidsnämnden	6,6	0,3	0,0
Summa	26,6	8,3	0,0
Övriga investeringar/Nämnd			
Bygglövs- och tillsynsnämnden	1,0	0,4	0,3
Förskolenämnden	6,5	6,5	6,5
Grundskolenämnden	11,0	11,0	11,0
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	0,0	0,0	0,0
Natur- och stadsmiljönämnden	130,0	122,4	117,0
Kommunstyrelsen	104,7	57,8	57,8
Kommunstyrelsen IT	26,3	15,3	15,6
Kultur- och fritidsnämnden	4,5	4,5	4,5
Socialnämnden	0,8	0,8	0,8
Vård- och omsorgsnämnden	4,9	4,9	4,9
Summa	289,7	223,6	218,4
Summa nämndernas investeringar	316,3	231,9	218,4
Samhällsbyggnadsinvesteringar			
Exploateringsprojekt	58,8	74,3	120,6
Investeringsprojekt	107,0	186,2	178,2
Summa samhällsbyggnadsprojekt	165,8	260,5	298,8
Summa investeringar i kommunen	482,1	492,4	517,2
MoB 2023–2025	518,5	447,8	489,0
Bolagens investeringar			
Huddinge samhällsfastigheter AB	411,5	706,4	986,9
Huge Bostäder AB	1 230,0	1 183,0	938,0
Södertörns Energi AB (konc)	92,0	109,5	62,5
Söderenergi AB	39,4	40,0	40,9
SRV	20,5	20,5	20,5
SBFF	4,4	4,7	5,0
Summa bolagens investeringar	1 797,8	2 064,1	2 053,8
Summa skattefinansierade investeringar	893,6	1 198,8	1 504,1
Summa affärsinvesteringar	1 386,3	1 357,7	1 066,9
Summa investeringar koncernen	2 279,9	2 556,5	2 571,0

12. Bilagor

Bilaga 1 Mål och budget

Bilaga 2 plan för samhällsbyggnad

Bilaga 3 Hüge

Bilaga 4 Husf

Bilaga 5 Så styrs Huddinge